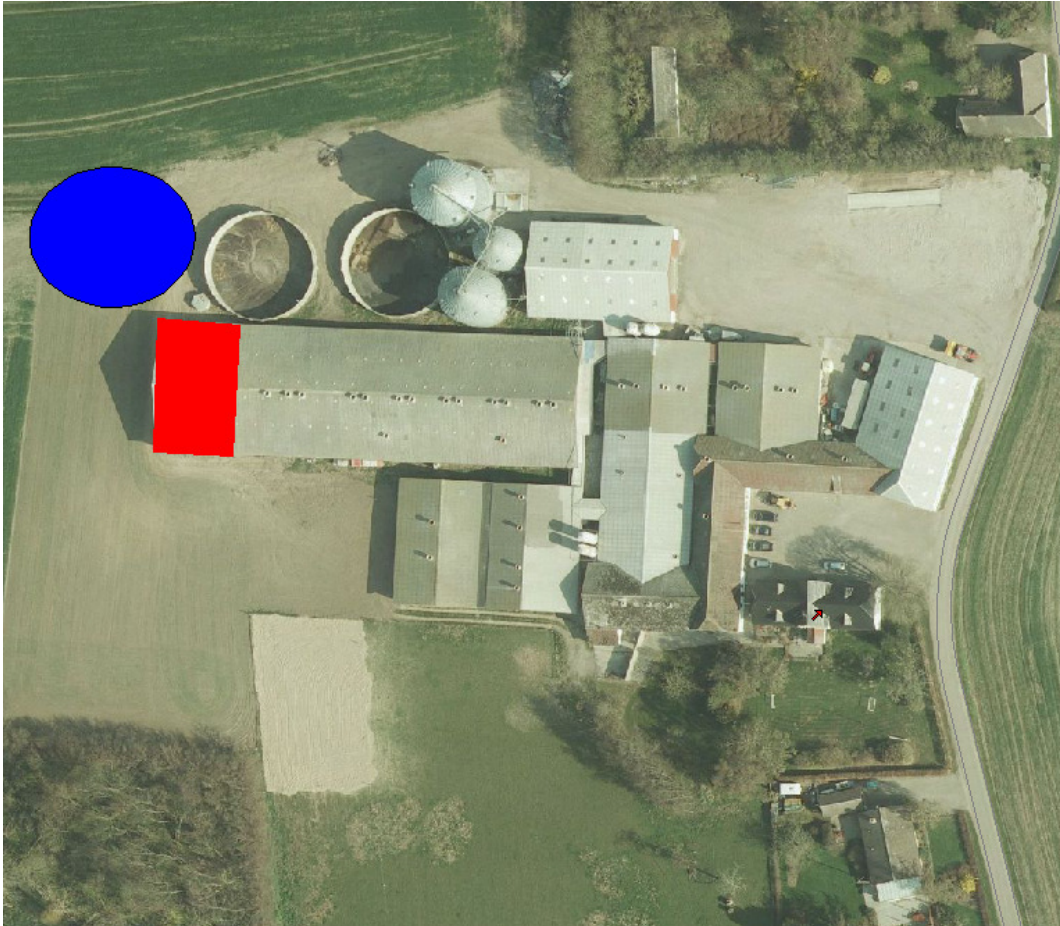

Miljøgodkendelse til Svineproduktion på Harnbjergvej 12, 5932 Humble

Godkendelsen omfatter:	Husdyrbruget med ejede og forpagtede arealer
Adresse:	Harnbjergvej 12, 5932 Humble
Godkendelsen er meddelt til:	Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble
Grundejer:	Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble
CVR/P:	17795333
CHR nr.:	98488
Konsulent for ansøger:	Lykke Pilegaard, Centrovic
Godkendelse udarbejdet af:	Charlotte Vesterlund McAinsh
Journal nr.	09/44663

April 2012

Miljø og Teknik

Jesper Bendix drost
Harnbjergvej 12
5932 Humble

Miljø og Teknik
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf: 6223 3000

mt@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens kapitel 3

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et dyrehold på i alt 306,4 dyreenheder.
Godkendelsen er givet på de vilkår, der er angivet under "Afgørelse".

Dato: 18. april 2012

Godkendt:
Charlotte Vesterlund McAinsh
Agronom

Annonceret den 24. april 2012

Klagefristen udløber den 22. maj 2012

Søgsmålsfristen udløber den 18. oktober 2012

Revurderes inden den 18. april 2020

Resumé

Jesper Bendix Drost har søgt Svendborg kommune om godkendelse til udvidelse af dyrbruget på adressen Harnbjergvej 12, 5932 Humble.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK. nr. 1486 af 4. december 2009).

Efter meddelelsen af denne godkendelse er det tilladte dyrehold på adressen **760 årssøer, 22.850 smågrise (7,3 - 34 kg), 200 slagtesvin (polte) (34 - 107 kg) og 2 heste (300-500 kg) svarende til i alt 306,4 DE.**

I forbindelse med udvidelsen opføres en tilbygning på ca. 375 m². Tilbygningen indrettes med drægtighedsstald. Desuden opføres en ny gyllebeholder på 2.850 m³ ved siden af de eksisterende beholdere. Den nye beholder teltoverdækkes.

For at overholde husdyrgodkendelseslovens genekriterier for lugt ændres der en del i ventilationsforholdene. En del afkast forhøjes og for en del af afkastene øges afkasthastigheden.

I forhold til støj stilles der vilkår om begrænsning i driftstiden for en del af støjkilderne. Blandt andet må korntørringsanlæggene ikke være i drift om aftenen og natten samt om søndagen.

Der stilles desuden vilkår til transport af gylle.

For at reducere ammoniakfordampningen fra stald og lager teltoverdækkes den nye gyllebeholder og proteinindholdet i foderet til både søer og smågrise reduceres.

Der hører 347,2 ha ejet og forpagtet jord til ejendommen. Arealerne godkendes sammen med dyreholdet. Her udbringes husdyrgødning fra 486 dyreenheder (1,4 DE/ha), da der foruden husdyrgødning produceret på husdyrbruget også udbringes svinegylle fra ansøgers anden ejendom samt svinegylle og kvægdybstrøelse fra tredjemands bedrifter. Kommunen har også godkendt et alternativ til markdriften, hvor der udbringes 1,25 DE/ha.

For at reducere risikoen for udvaskning af næringsstoffer til fjorde og hav samt grundvandet reduceres fosforindholdet i foderet til både søer og smågrise. Desuden etableres der et sædskifte med mere frøgræs og flere efterafgrøder, som kan opsamle mere kvælstof fra jorden (krav om efterafgrøder gælder dog kun hvis der udbringes mere end 1,25 DE/ha).

Med de stillede vilkår vurderer kommunen, at udvidelsen ikke medfører væsentlige virkninger på det omgivende miljø.

Indholdsfortegnelse

Resumé	3
Indledning	6
Svendborg Kommunes afgørelse	6
<i>Lovgrundlag</i>	<i>6</i>
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.....	6
Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.....	7
Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.	7
Forvaltningsloven	7
<i>Afgørelse med vilkår.....</i>	<i>7</i>
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	8
Husdyrhold og staldanlæg.	8
Ventilation	9
Foder.....	9
Oplag af olie	10
Kemikalier	10
Gødningsopbevaring og –håndtering.....	10
Driftsforstyrrelser og uheld	10
Lugt	11
Støj	11
Transport	12
Støv.....	12
Lys.....	12
Skadedyr.....	13
Spildevand.....	13
Affald	13
Drift af husdyrbrugets arealer, herunder sædskifte.....	13
Egenkontrol og dokumentation	13
<i>Generelle forhold</i>	<i>15</i>
Ændringer og udvidelser	15
Underretningspligt.....	15
<i>Retsbeskyttelse.....</i>	<i>15</i>
<i>Revurdering af godkendelse</i>	<i>15</i>
<i>Klagevejledning.....</i>	<i>16</i>
<i>Søgsmål</i>	<i>17</i>
Miljøteknisk redegørelse.....	18
<i>Grundforhold.....</i>	<i>18</i>
Ansøger og ejerforhold.....	18
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	18
Varetagelse af hensyn til landskab	20
Årsproduktion.....	21
Biaktiviteter	23
<i>Husdyrbrugets anlæg.....</i>	<i>24</i>
Drift af staldanlæg	24
Ventilation	26
Rengøring	27
Foder.....	28
Ressourceforbrug.....	30
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.	32
Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering	34
Driftsforstyrrelser og uheld	36

<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	38
Ammoniak	38
Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder	39
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)	40
Lugt	41
Støj	43
Transport	47
Støv.....	48
Lys.....	49
Skadedyr.....	49
Spildevand	50
Affald	51
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer</i>	53
Drift af husdyrbrugets arealer.....	53
Påvirkning af naturområder, søer og vandløb.....	55
Kvælstof og fosfor til fjord og hav	55
Påvirkning af grundvand	61
<i>Egenkontrol</i>	62
<i>0-alternativ</i>	63
<i>Konklusion</i>	63
<i>Beskrivelse af eventuelle høringssvar, og vurdering</i>	64
BILAG	64

Indledning

Svendborg Kommune har via Centrovic den 29. december 2009 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Harnbjergvej 12, 5932 Humble.

Ifølge CHR-registret samt Gødnings- og Husdyrindberetningen er husdyrholdet på ejendommen på 750 årssøer med tilhørende produktion af smågrise og nogle slagtesvin svarende til i alt 308 dyreenheder. Dvs. der er tale om en lovliggørelse af produktionen jf. § 46 i husdyrgodkendelsesloven. Desuden har ansøger opført den ansøgte tilbygning og der er dermed også tale om en lovliggørelse af den.

Husdyrbruget godkendes med denne godkendelse første gang efter Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ved et husdyrbrug forstås en ejendom, hvor der er et dyrehold på mere end 3 dyreenheder (DE), dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse er skærpede i forhold til denne godkendelse.

Denne godkendelse er opdelt i 2 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de opstillede vilkår i godkendelsen.

Derudover er der vedhæftet en række kortbilag.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

(LBK. nr. 1486 af 4. december 2009, (husdyrgodkendelsesloven))

Husdyrholdet er på ialt 306,4 dyreenheder og godkendes derfor efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven.

Som følge af samarbejdsaftaler mellem Langeland og Svendborg Kommuner er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrgodkendelsesloven for husdyrbrug på Langeland.

Svendborg Kommune administrerer efter retningslinjer fra Langeland Kommune. Retningslinjerne svarer i øvrigt til retningslinjerne for Svendborg Kommune.

Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets eksterne miljøforhold.

Svendborg Kommune skal i forbindelse med godkendelsen sikre, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen vha. den bedst tilgængelige teknologi (BAT). Desuden skal det sikres, at husdyrbruget kan drives på stedet, så det er foreneligt med hensynet til omgivelserne.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug

(Bek. nr. 294 af 31. marts 2009)

Bekendtgørelsen fastsætter regler om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug efter kap. 3 i husdyrgodkendelsesloven.

Desuden sætter bekendtgørelsen bla. regler for udskiftning af udbringningsarealer og regler for revurdering af godkendelser af husdyrbrug.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning , ensilage m.v.

(Bek. nr. 1695 af 19. december 2006) samt senere bekendtgørelser om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Bekendtgørelserne fastsætter bla. regler om dyreenhedsberegningerne.

Forvaltningsloven

(Lovbek. nr. 1365 af 7. december 2007)

I henhold til forvaltningsloven skal kommunen foretage partshøring inden der træffes afgørelse i en konkret sag, såfremt sagen indeholder oplysninger, der kan være til ugunst for den pågældende part, og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Der har i denne sag været foretaget høring af i alt 20 parter inklusiv ansøger.

Der er indkommet i alt 2 høringssvar.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug husdyrbruget på Harnbjergvej 12, 5932 Humble på matrikelnr 1f Humble By, Humble.

Godkendelsen meddeles til ejeren af husdyrbruget pt. Jesper Bendix Drost, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

Det afgøres samtidig, at godkendelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra den dato, hvor godkendelsen meddeles. I den konkrete sag, vurderer kommunen dog, som anført ovenfor, at godkendelsen allerede er udnyttet.

Hvis godkendelsen herefter ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden efterfølgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

1. Nybyggeri skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1.

Husdyrhold og staldanlæg.

2. Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført på følgende måde:

Dyrehold Ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit	Vægt/Alders-grænse	Antal årsdyr/prod. dyr	Stipladser	Dyreenheder
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	1+5	7,3-34 kg	9.595 + 13.255	1.520 + 2.100	123,5
Søer, løbestald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	2+5	-	267+162	197+120	69,7
Søer, drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	3a+6	-	27+304	20+225	53,8
Søer, farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	4+5	-	645+115	168+30	53,2
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	5	34-107 kg	200	50	5,5
Heste	Dybstrøelse (ude 8 mdr.)	7	300-500 kg	2	2	0,7
Dyreenheder i alt						306,4

3. Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 306,4 DE på årsplan.
4. Den samlede produktion i kg svin på stald må ikke overskride 249.459 kg.
5. Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt på max. 10 %, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides

Ventilation

6. Ventilationsanlægget skal være udformet og i drift på følgende måde (afkastnumre henviser til bilag 2:

Stald	Type	Antal afkast	Afkasthøjde (m)	Afkasthastighed m/s.
1 - Smågrisestald	Diffus (undertryk)	8	8 (afkast 6a-d og 7a-d)	8,3
2 - Løbeafdeling	Diffus (undertryk)	5	6 for 1c 5 for 2a 5 for 3a-b 7 for 4a	4,1 for 1c 6,9 for 2a 5,3 for 3a-b 2,0 for 4a
3a - Drægtighedsstald	Diffus (undertryk)	1	7 (afkast 5a)	2,9
4 - Farestald	Diffus (undertryk)	6	6,3 for 11a-b 6,5 for 12a-d	11,8 for 11a-b 12,4 for 12a-d
5 - Blandet stald	Undertryk m. vægventiler	15	7 for 8a-j 7 for 9a-c 5,5 for 10a-b	8,3 for 8a-j 11,1 for 9a-c 7,4 for 10a 7,9 for 10b
6 - Ny drægt. stald	Undertryk m. vægventiler	1	7 (afkast 13a)	11,1
7 - Hestestald	Naturlig	-	-	-

7. Senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal det dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden, at ændringerne er foretaget i overensstemmelse med godkendelsens vilkår.
8. Ventilationssystemet skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.

Foder

9. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som (N ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer) + (N ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise) skal være mindre end **31.970 kg N pr. år**
- $N \text{ ab dyr pr årssøer} = ((FE_{so} \text{ pr. årssøer} \times \text{gram råprotein pr. FE}_{so}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.
 - $N \text{ ab dyr pr. smågris} = (((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times FE_{sv} \text{ pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FE}_{sv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$.
10. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som (P ab dyr pr. årssøer x antal årssøer) + (P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise) skal være mindre end **7.430 kg P pr. år**.
- $P \text{ ab dyr pr årssøer} = (FE \text{ pr. årssøer} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

- P ab dyr pr. smågris = ((afgangsvægt - indgangsvægt) x FEsv pr. kg tilvækst x gram fosfor pr. FEsv/1000) - ((afgangsvægt - indgangsvægt) x 0,0049 kg P pr. kg tilvækst).

Oplag af olie

11. Beholdere til opbevaring af olie samt tanke til olieholdige produkter (fyringsolietanke undtaget) skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb, og med minimum 15 cm. opkanter eller opkanter svarende til at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket, så der ikke er mulighed for at det regner på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.
12. Der skal være påmonteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange.
13. Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning
14. Påfyldningsslangen må ikke kunne nå længere end til 1 meter inden for kanten på belægningen.
15. Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et befæstet areal, som er plant og tæt, og som er dimensioneret til tung trafik.
16. Senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal placeringen af dieseltanken opfylde kravene i vilkår til oplag af olie.
17. Der, hvor olie opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale.
18. Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

Kemikalier

19. Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag, og uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Gødningsopbevaring og -håndtering

20. Den nye gyllebeholder skal overdækkes med teltoverdækning med indvendigt skørt.
21. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
22. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden 1 uge efter skadens opståen.
23. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Driftsforstyrrelser og uheld

24. Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte. Placeringen skal være let tilgængelig.

25. Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Lugt

26. I løbestalden (stald 2 på bilag 1) må der højst være 197 stipladser.
27. I stald 3a (den vestlige del af den gamle drægtighedsstald på bilag 1) må der højst være 27 stipladser.
28. I stald 3b (den østlige del af den gamle drægtighedsstald på bilag 1) må der ikke opstaldes dyr.
29. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige lugtgener skal der foretages lugtreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.
30. Tilsynsmyndigheden kan stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger eller beregninger foretages skal disse godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

31. Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00 (8) Lørdag kl. 7.00-14.00 (7)	Mandag - fredag kl. 18.00-22.00 (1) Lørdag kl. 14.00-18.00 (4) Søn- og helligdag kl. 7.00-18.00 (8)	Alle dage kl. 22.00-7.00 (½)	Alle dage kl. 22.00-7.00 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

32. Korn tørringsanlæggene må være i drift på hverdage fra kl. 7-18 samt på lørdage fra kl. 7-14.
33. Gyllepumpning med traktor må kun foregå 2 gange/time (svarende til 4 minutter/time) på hverdage fra kl. 18-22, på lørdage fra kl. 14-22 og på søn- og helligdage fra kl. 7-18 (obs. pumpning med lastbil begrænses ikke indenfor disse perioder og kan også foregå samtidig med pumpning med traktor).
34. Gyllepumpning må ikke foregå om natten på hverdage og lørdage og ikke efter kl. 18 på søn- og helligdage.
35. Driften af korn tørringsanlæggene og gyllepumpning med traktor kan udvides, når der foreligger dokumentation for, at de fastsatte støjgrænser overholdes uden hensyntagen til usikkerheden.
- Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.
 - Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

- Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. (Bek. nr. 900 af 17. august 2011).
36. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt skal det dokumenteres, at støjgrænserne i ovenstående vilkår overholdes. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.
- Dokumentationen skal ligeledes foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.
 - Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.
 - Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. (Bek. nr. 900 af 17. august 2011).
37. Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.
38. Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

39. Der må ikke ske gyllekørsel med traktor gennem byzone i weekender og på helligdage.
40. Transport af gylle til udbringningsarealerne på Ristinge skal foregå i lastbiler.

Støv

41. Udenfor ejendommens areal må der ikke være støvgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.
42. Hvis der opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvdæmpende tiltag f.eks. vanding af transportveje, eller ændret drift ved indblæsning af korn og foder. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

43. Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.

44. Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

45. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet).

Spildevand

46. Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennembrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder (dog kan vask af sprøjter foregå på udspretningsareal).

Affald

47. Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Drift af husdyrbrugets arealer, herunder sædskifte

48. Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 486 DE beregnet ud fra 435,5 DE svinegylle, 50 DE dybstrøelse og 0,5 DE hestemøg afsat ved afgræsning. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
49. Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige på alle ejede og forpagtede marker. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne må dog ikke overføres til andre bedrifter.
50. Der skal etableres et sædskifte med mindst 10 % frøgræs og højst 10 % ærter.
51. Som alternativ kan der per planår (1/8-31/7) udbringes husdyrgødning fra højst 434 DE beregnet ud fra 383,5 DE svinegylle, 50 DE dybstrøelse og 0,5 DE hestemøg afsat ved afgræsning fra. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.
- Ved anvendelse af dette alternativ bortfalder vilkår om etablering af 1 % ekstra efterafgrøder.

Egenkontrol og dokumentation

52. Der skal foreligge dokumentation for, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (eks. i form af gødningsregnskab og/eller produktionsrapport).
53. For at kunne dokumentere fodringsvilkår skal der føres en logbog eller en produktionskontrol for søerne, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal årssøer
 - antal fravænnede grise pr. årssø
 - fravænningsalder og -vægt
 - foderforbrug pr. årssø

- det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.
54. Der skal også føres en logbog eller en produktionskontrol for smågrisene, hvoraf følgende skal fremgå:
- antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.
55. N og P af dyr for både søer og smågrise skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. september året efter (for eksempel 2013).
56. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, hvis der anvendes hjemmeblandet foder.
- Hvis indholdet af råprotein og fosfor ikke fremgår af medfølgende deklARATIONER ved fodring med foderblandinger på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, skal standardværdier for gram råprotein og gram fosfor pr. foderenhed anvendes, jf. standardværdier for svin i NaturErhvervstyrelsens vejledning om gødsknings- og harmoniregler. For byg og hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år som angivet i vejledningen om gødsknings- og harmoniregler.
57. Der skal foreligge dokumentation for den udbragte mængde husdyrgødning (eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber).
58. Der skal foreligge dokumentation for sædskifte (eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber inkl. markplaner).
59. Der skal foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder ud over de lovpligtige i sædskiftet.
60. Der skal foreligge dokumentation af minimum et års varighed for forpagtede arealer.
61. Der skal foreligge dokumentation for det årlige el- og vandforbrug.
62. Der skal føres logbog for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet, og hvornår der har været udført service på systemet.
63. Der skal føres logbog for den nye gyllebeholder, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation.
64. Der skal føres logbog for tidspunkter og varighed af gyllepumpning til vogn samt type af gylleudbringningskøretøj (lastbil eller traktor).
65. Dokumentationen for ovennævnte vilkår (vilkår 52 – 64) skal opbevares i 5 år og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

66. Det skal registreres i driftsjournal, som skal opbevares i mindst 5 år og fremvises ved tilsyn, hvornår belægningen følgende steder er kontrolleret (mindst én gang årligt) for tæthed samt hvornår eventuelle utætheder er repareret (skal repareres straks):

- hvor olie opbevares og håndteres,
- hvor kemikalier, rester og emballage
- på vaskepladsen
- på møddingspladsen

Generelle forhold

Ændringer og udvidelser

Der må ikke ske ændringer eller udvidelser på husdyrbruget og de tilhørende arealer før dette er anmeldt til og eventuelt godkendt af Svendborg Kommune. Kommunen skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Underretningspligt

Den der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til væsentlig forurening eller fare herfor, har pligt til straks at underrette alarmcentralen på tlf: 112 og Svendborg Kommune tlf: 6223 3000, såfremt driftsforstyrrelser eller uheld medfører væsentlig forurening eller indebærer fare herfor. (§ 52 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse (§ 40 stk.1 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009). Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre, der er lavet grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

Husdybrugets egenkontrol er dog undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening, eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn (§ 53 stk.2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelse

Virksomhedens miljøgodkendelse skal revurderes (§ 41, stk. 3 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009) regelmæssigt og mindst hvert 10. år, dog skal første regelmæssige revurdering ske, når der er forløbet 8 år efter at husdyrbruget første gang blev godkendt.

Første revurdering skal foretages senest den 18. april 2020.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet (§ 76 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009).

En eventuel klage skal være skriftlig og skal sendes til: mt@svendborg.dk eller Svendborg Kommune, Miljø og Teknik, Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge.

Klagen skal indgå senest 4 uger efter offentliggørelse af godkendelsen i Ugeavisen Øboen og på kommunens hjemmeside.

Klagefristen er den 22. maj 2012.

Svendborg Kommune videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet, og underretter samtidig den godkendelsen er meddelt til.

Klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning medmindre natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Klager over godkendelser, der indeholde vilkår efter husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 1 eller stk. 2 har opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Følgende personer og organisationer er klageberettigede i den aktuelle sag jf. (§ 84 stk. 1 og 3, § 85 stk. 1,2,3,4, § 86 stk. 1 og 2, § 87 stk. 1 og 2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009):

Ansøger

- Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble

Ejere af forpagtede arealer

- Ulrich Theisen, Møllerstien 2, 5900 Rudkøbing
- Hans Larsen, Ristingevej 165, 5932 Humble

Naboer

- Boris Pedersen, Mølmarksvej 7, 5700 Svendborg (ejer af Harnbjergvej 1)
- Holger Nielsen, Harnbjergvej 3, 5932 Humble
- Kurt Helge Rasmussen, Harnbjergvej 4, 9532 Humble)
- Kaare M. Munch, Nyløkke 19, 5600 Fåborg (ejer af Harnbjergvej 5)
- Hanne Østergaard, Rue 21, 5900 Rudkøbing (ejer af Harnbjergvej 6)
- Anders Lange, Harnbjergvej 7, 5932 Humble
- Karina Lange, Høgelsbjerg 5, 6200 Åbenrå (ejer af Harnbjergvej 7)
- Poul-Egon Jensen, Harnbjergvej 8, 5932 Humble
- Erling Rasmussen, Møllevænget 13, 5932 Humble (Harnbjergvej 8)
- Henning M. Rasmussen, Lærkevej 8A, 5932 Humble (ejer af Harnbjergvej 9)
- Thomas Slettemoen, Skoleveien 103, 2312 Ottestad, Norge (Harnbjergvej 10)
- Poul A. Rasmussen-Rene, Harnbjergvej 14, 5932 Humble
- Olav Beisler, Hahnheiderweg 10, 22959 Linau, Tyskland (Harnbjergvej 16)
- Jens C. Christiansen, Harnbjergvej 18, 5932 Humble (også ejer af Harnbjergvej 11 og 13)
- Ejvind B. Christiansen, Præstemarken 3, 5932 Humble
- Gustav S. Sparvath, Tingstedet 37, 7190 Billund (ejer af Præstemarken 6)
- Anne I. T. Gautier, Sundtoften 6, 2960 Rungsted Kyst (ejer af Præstemarken 8)

Foreninger og organisationer

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk

- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7541 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Naturstyrelsen Odense, C.F. Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ, email: nst@nst.dk

Kopi af denne afgørelse er sendt til alle ovenstående og til ansøgers konsulent ved Centrovic samt Langeland Kommune. Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (langeland@dof.dk) har ligeledes fået tilsendt en kopi af afgørelsen.

Klagegebyr

Der er fastsat et Klagegebyr på 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Søgsmål

Ønskes godkendelsen prøvet ved domstolene (§ 90 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009), skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 18. oktober 2012.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om godkendelse af husdyrbruget.

Grundforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Harnbjerggård, Harnbjergvej 12, 5932 Humble, der ejes og drives af Jesper Bendix Drost, som bor på samme ejendom.

Jesper Bendix Drost er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Ansøger ejer og driver desuden ejendommen Ristingevej 34, 5392 Humble under samme CVR-nr. På den ejendom er der tilladelse til 2.800 slagtesvin svarende til 77,8 DE.

Kommunen vurderer, at de to anlæg ikke skal godkendes som et samlet anlæg, da der er 800 m mellem de to produktioner, og de ikke er teknisk og forureningsmæssigt forbundne.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Ansøgers oplysninger

Ejendommen er placeret i landzone ca. 1 km vest for Humble.

I forbindelse med udvidelsen ønskes en tilbygning på ca. 25 x 15 m (375 m²) til de eksisterende bygninger, se bilag 1. Tilbygningen vil blive indrettet med drægtighedsstald. Desuden opføres en ny overdækket gyllebeholder på 2.850 m³ ved siden af de eksisterende beholdere, se bilag 1. Tilbygningen opføres i samme farver og materialer som den eksisterende stald, dvs. i hvide stålplader med gråt eternittag. Den opføres også med samme højde og taghældning. Desuden sker der ændringer/udvidelse i eksisterende stalde, og der nedlægges en stald tæt ved naboer. Oversigt over stipladser i nudrift og ansøgt i de forskellige sektioner fremgår af skema i afsnittet "Årsproduktion".

Følgende matrikler er tilknyttet ejendommen:

Ejerlav	Matrikel
Humble By, Humble	3a, 3b, 3c, 3d, 3e, 1g, 1f, 1h, 62e, 6n, 7ø, 62d, 62e og 8m

Bilag 3 viser et oversigtskort med placeringen af anlægget i forhold til de nærmeste naboer.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 6 og § 20

Afstandsforhold fra nærmeste anlæg og til nærmeste nabo	Afstand (m)	Afstands-krav § 6/§ 20 (m)
Byzone eller sommerhusområde*.	900	50/300
Samlet bebyggelse i landzone mv**	700	50/300
Enkeltbolig	45	50/ -

* Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.

** Samlet bebyggelse i landzone mv. eller område i landzone, der i en lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Nærmeste nabo er Harnbjergvej 14, som er en enkelt bolig uden landbrugspligt. Nærmeste bolig i samlet bebyggelse er Ristingevej 42. Nærmeste byzone er Humble by.

Nærmeste anlæg til naboen på Harnbjergvej 14 er hestestalden med 2 hestebokse (45 m fra nabo), men da der siden 2004 har været opstaldet 2 heste, vurderer kommunen, at der ikke er tale om en udvidelse indenfor 50 m fra naboen. De øvrige staldanlæg opfylder afstandskravet på 50 m.

Kommunens vurdering

Afstandskravet i forhold til nærmeste enkelt bolig er ikke overholdt for hestestalden. Der sker dog ingen udvidelse i den del af anlægget. Hestestalden er fysisk adskilt fra svinestaldene. Adskillelsen udgøres af en fast mur med en dør. En udvidelse i svinestaldene kan derfor godt godkendes, selv om hestestalden ligger indenfor 50 m fra nærmeste nabo.

Afstandskrav i forhold til Husdyrlovens § 8

Afstandsforhold fra staldanlæg og gyllebeholdere.	Afstand (m)	Afstands-krav (m)
Fælles vandindvindingsanlæg	> 50	50
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 25	25
Vandløb/dræn og søer (angiv til hvad der målt)	> 15	15
Offentlig vej/ privat fællesvej	> 15	15
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25	25
Naboskel	> 30 (ca. 75)	30
Beboelse på samme ejendom	> 15	15

Omfangsdræn på nye og eksisterende stalde er tilkøbet markdræn. Omfangsdræn er lavet i lukkede rør og overholder afstandsgrænsen på 15 m til den nye stald.

Kommunens vurdering

Afstandskravene i § 8 skal kun vurderes i forhold til nybyggeri. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer kommunen, at afstandskravene kan overholdes for den nye staldtilbygning samt ny gyllebeholder.

Alternative placeringer

Ansøgers oplysninger

Den ansøgte udvidelse af staldanlægget mod vest bygger videre på den eksisterende bygningsmasse. Der er ikke fundet andre økonomisk rentable alternativer. Desuden er den ansøgte placering hensigtsmæssig i forhold til omboende, idet der bygges væk fra naboer, og forlængelsen af stalden ikke synes at være i strid med det landskabelige indtryk af området. Der er ikke mulighed for at udvide mod nord, da den nye stald så

ville være uden sammenhæng med de eksisterende stalde. Desuden ville det give problemer med lugt i forhold til nabo (Harnbjergvej nr. 10). Der er ikke mulighed for at udvide mod syd, da det ville give problemer med lugt i forhold til naboer (Harnbjergvej nr. 14 og 16). Mod øst ligger landevejen. Da OML-beregningen viser at lugtkrav kan overholdes er der ingen begrundelse for at overveje en placering i det åbne land. Samlet synes den valgte lokalisering at være hensigtsmæssig i forhold til naboer, rekreative områder, vandforsyningsanlæg, vandløb, dræn m.v.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at ansøger har valgt den bedst mulige placering i forhold til naboer og landskab jf. ovenstående og dermed vil nybyggeriet have den mindst mulige indvirkning på omgivelserne.

Fastsættelse af vilkår

Nybyggeri skal opføres som beskrevet og placeres som vist på bilag 1.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ifølge husdyrgodkendelsesloven skal hensynet til de landskabelige værdier varetages ved godkendelse af et husdyrbrug. De landskabelige værdier omfatter bla. naturværdier, kulturhistoriske, rekreative, geologiske værdier, samt landskabets æstetik og fortælleverdi.

Ansøgers oplysninger

Den bygningsmæssige udvidelse består af en forlængelse af eksisterende stald med ca. 15 m mod vest. Bredden bliver uændret ca. 25 m. Kiphøjden er 8 m og taghældning ca. 20 grader. Taget vil være grå eternit, vægge i hvide stålplader lige som den eksisterende stald. De fleste af de øvrige staldanlæg er også hvide (stålplader eller pudset murværk). Stald 4 (farestalden) er dog opført i gule mursten. Alle bygninger har gråt eternittag. Foderladen har også hvide stålplader, men har røde trempler og porte. Taget er grå eternit.

Den ansøgte gyllebeholder på 2.850 m³ placeres i umiddelbar forlængelse af de eksisterende og tæt ved stalden. Beholderen bliver med fast overdækning. Udvidelsen vil fremstå som en harmonisk del af det eksisterende anlæg.

Kommunens vurdering

På den baggrund af ansøgers oplysninger og indsendte situationsplan, vurderer kommunen, at nybyggeriet opføres i tilknytning til det eksisterende byggeri. Kommunen vurderer desuden, at der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri

Der er ikke bevaringsværdige bymiljøer i nærheden, og der er cirka 1.800 m til særligt kulturhistorisk beskyttelsesområde.

Ifølge Kommuneplan 2009-21 er ejendommen beliggende indenfor større sammenhængende landskabsområde. Retningslinjerne herfor fastslår, at områderne skal friholdes for større bebyggelse (byudvikling) og større tekniske anlæg så som vindmøller og master, medmindre det kan sikres, at hensynet til de landskabelige værdier kan løses.

Ifølge Kommuneplantillæg 8 omfatter retningslinjerne ikke byggeri, der er nødvendigt for den jordbrugsmæssige drift og fiskerierhvervet jf. Planlovens § 36 stk. 1 nr. 3.

Da der som nævnt er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri vurderer kommunen, at byggeriet ikke er i strid med Kommuneplanens retningslinjer.

Årsproduktion

Ansøgers oplysninger

Der søges om en udvidelse af dyreholdet på ejendommen. Udvidelsen sker dels i en tilbygning samt i eksisterende stalde. Med den ansøgte produktion opfyldes samtidig krav vedr. løsgående søer fra 2013.

Oplysninger om sammensætningen af dyreholdet samt anvendt staldsystem for henholdsvis opdrift og ansøgt drift er vist i efterfølgende tabeller (indretning af staldene fremgår også af bilag 1). Den nuværende produktion er på 735 årssøer, 13.500 smågrise (7,2 - 33 kg) og 400 slagtesvin (33-100 kg) svarende til i alt 250,7 DE. Ansøgt produktion er på 760 årssøer, 22.850 smågrise (7,3 - 34 kg), 200 slagtesvin (34 - 107 kg) og to heste (300 - 500 kg) svarende til i alt 306,4 DE):

Dyrehold Nudrift	Stald-type	Stald-afsnit	Vægt/Alders-grænse	Antal årsdyr/prod. dyr	Sti-pladser	Dyre-enheder
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	1	7,2-33 kg	5.750	1.040	30,0
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	2	-	479	350	77,7
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	3a +3b	-	64	47	10,4
Søer, farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	4	-	624	168	43,6
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	5	7,2-33 kg	7.750	1.400	40,5
Søer, farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	5	-	111	30	7,8
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	5	-	192	140	31,1
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	5	33-100	400	100	9,6
Dyreenheder i alt						250,7

Dyrehold Ansøgt	Stald-type	Stald-afsnit	Vægt/Alders-grænse	Antal årssdyr/prod. dyr	Stipladser	Dyreenheder
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	1	7,3-34 kg	9.595	1.520	51,9
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	2	-	267	197	43,4
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	3a	-	27	20	4,4
Søer, farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	4	-	645	168	45,2
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	5	7,3-34 kg	13.255	2.100	71,6
Søer, farestald	Kassestier, delvis spaltegulv	5	-	115	30	8,0
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	5	-	162	120	26,3
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	5	34-107 kg	200	50	5,5
Søer, løbe- og drægtighedsstald	Løsgående, delvis spaltegulv	6 (ny)	-	304	225	49,4
Heste	Dybstrøelse (ude 8 mdr.)	7	300-500 kg	2	2	0,7
Dyreenheder i alt						306,4

Der ønskes fleksibilitet på 10 % i forbindelse med vægtklasser indenfor husdyrgrupperne.

Placeringen af stalde er angivet på bilag 1.

Kommunens vurdering

Så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides, og så længe antal kg gris på stald ikke overstiger det, som er anvendt i OML-beregningen (249.459 kg), er det kommunens vurdering, at der kan tillades variation på op til 10 % i produktionen.

Fastsættelse af vilkår

Husdyrbruget skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt.

Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 306,4 DE på årsplan.

Den samlede produktion i kg svin på stald må ikke overskride 249.459 kg.

Inden for dette produktionsniveau tillades afvigelser i ind- og afgangsvægt på max. 10 %, så længe det maksimale antal dyreenheder ikke overskrides, og så længe det maksimale antal kg svin på stald ikke overskrides.

Ved tilsyn skal det kunne dokumenteres, at husdyrholdet ikke er større end det, der meddeles godkendelse til (eks. i form af gødningsregnskab og/eller produktionsrapport). Dokumentationen skal opbevares for minimum 5 år.

I tilfælde af ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at man ved fortolkning af en afgørelse skal tage udgangspunkt i det godkendte antal dyr og vægt.

Biaktiviteter

Ansøger oplyser, at der ikke findes biaktiviteter på ejendommen.

Husdyrbrugets anlæg

Drift af staldanlæg

I dette afsnit beskrives og vurderes den ydre og indre indretning af staldanlæg, opbevaringsanlæg, foderopbevaringsanlæg mm.

Ansøgers oplysninger

Bilag 1 angiver den bygningsmæssige indretning. Anlægs- og staldnumre henviser hertil.

Anlæg	Stald	Beskrivelse	Opførelses-år	Indretning	Kapacitet
2	-	Gyllebeholder	1995	-	1.430 m ³
3	-	Gyllebeholder	1999	-	1.430 m ³
4	-	Gyllebeholder	-	Overdækkes	2.850 m ³
5	1	Smågrisestald	1999/2005	Delvis spaltegulv	Ca. 750 m ²
6	5	Stald med afsnit til smågrise, slagtesvin, farestald og løbe-afdeling	1999/2006	Delvis spaltegulv	Ca. 1.500 m ²
7	6	Ny drægtighedsstald	2010	Delvis spaltegulv	Ca. 430 m ²
8	4	Farestald	2000/2003	Delvis spaltegulv	Ca. 880 m ²
9	2	Løbeafdeling	1941 (renoveret i 1999)	Delvis spaltegulv	Ca. 1.000 m ²
10	3a 3b	Drægtighedsstald Drægtighedsstald – nedlægges i ansøgt drift	1941 (renoveret i 1995 og 1999)	Delvis spaltegulv	Ca. 200 m ²
11	-	Værksted	2010	Støbt gulv	Ca. 440 m ²
12	-	Befæstet areal med fylde-/vaskeplads	2010	Støbt plads	Ca. 370m ²
13	-	Foderlade m. male-/blande anlæg. Foderopbevaring	1995	Støbt gulv	Ca. 550 m ²
14	-	Kornsilo, stål	2002	-	12,5 m høj, 600 t
15	-	Kornsilo, stål	2002	-	12,5 m høj, 400 t
16	-	Kornsilo, stål	2008	-	12,5 m høj, 850 t
17	-	Fodersilo, glasfiber	1999	-	-
18	-	Fodersilo, glasfiber	1999	-	-
19	-	Fodersilo, glasfiber	2003	-	-
20	-	Fodersilo, glasfiber	2003	-	-
21	-	Stokerfyr	-	Udendørs	-
22	-	Oliefyr, i bygning 6	-	Støbtgulv	-
23	-	Forrum	-	Støbt gulv	-
24	-	Korngrav	2006	-	-
25	-	Dieseltank, i bygning 11	-	Støbt gulv	1.200 l
26	-	Olietank	-	Udendørs	2.500 l
27	-	Kemikalierum, del af bygning 11	-	Støbt bund	-
28	-	Fortank	1995	-	15 m ³
29	7	Hestebokse	-	Støbt bund	50 m ²

De eksisterende stalde er alle med delvis spaltegulv og lever derfor op til BAT mht. valg af staldsystem. Dvs. staldene er nyere og velfungerende.

Stald 2 ændres i forbindelse med udvidelsen, da belægningen mindskes med 43 %, og der sløjfes en del båse. Der sker dog ingen godkendelsespligtige ændringer, da gulvet ikke brydes op. Der planlægges ikke yderligere renovering af de eksisterende stalde foreløbig. Ved en fremtidig renovering vil der ske en vurdering af, hvilke BAT-teknologier inden for staldindretning, det til den tid er aktuelt at anvende.

Ansøgers BAT-vurdering

I den ansøgte drægtighedsstald anvendes delvis spaltegulv. Når det er muligt at udnytte overskudsvarmen, karakteriseres gyllekøling i nogle tilfælde som BAT. Ansøger ønsker ikke at etablere gyllekøling i den ansøgte drægtighedsstald, dels fordi det bliver omkostningsfyldt at etablere gyllekølingsanlæg til en udvidelse på 50 DE og dels fordi ansøger i dag har delvis opvarmning med stokerfyr. Afbrænding af træpiller er CO₂-neutralt. I stedet er anvendt proteinoptimeret fodring til søer og smågrise som ammoniakreducerende tiltag.

Det er ikke muligt at etablere gyllekøling i de eksisterende stalde. Det ville kræve en total-renovering af staldene med ophugning af eksisterende gyllekanaler og nedstøbning af køleslanger.

Gylleforsuring og luftvasker med syre anses i nogle tilfælde som BAT i slagtesvinestalde. Da slagtesvinene kun udgør 5,5 DE af den ansøgte produktion, er det ikke relevant at overveje teknologierne her. Desuden er det teknologier, der vanskeligt eller umuligt kan etableres i eksisterede stalde.

Gylleforsuring er ikke karakteriseret som BAT i sostalde og smågrisestalde. Et anlæg vurderes at koste ca. 1,3 millioner. Dertil kommer udgifter til svovlsyre og el samt driftsomkostninger. Da størstedelen af den ansøgte produktion foregår i eksisterende stalde, er det svært at indføre teknologien umiddelbart. Der er endvidere ikke sikkerhed for, at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Gylleforsuring er uegnet i staldanlæg, hvor der bruges meget halm. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg særdeles stort.

Kemisk og biologisk luftvaskning er ikke karakteriseret som BAT i sostalde og smågrisestalde. Teknologierne kan ikke indføres i eksisterende stalde, og der er væsentligt energiforbrug forbundet med driften.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at gulvtyperne i eksisterende stalde samt i ny drægtighedsstald lever op til kravet om BAT for staldsystemer til søer, smågrise og slagtesvin. Der findes ikke egentlige teknologiblade for delvis spaltegulv, men de svarer til referencestaldsystemerne for beregning af det generelle ammoniakkrav. Det er også BAT ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF-dokumentet).

Kommunen er enig i ansøgers argumentation for, at der i den konkrete sag ikke er proportionalitet i at etablere gyllekøling, gylleforsuring eller luftrensning i eksisterende stalde, da teknologierne er omkostningstunge og i nogle tilfælde ikke praktisk mulige at etablere i eksisterende stalde.

Med baggrund i tabel 11a i Miljøstyrelsens "Resumé af undersøgt miljøteknologi for søer og smågrise i staldsystemer med gyllehåndtering", vurderer kommunen også, at der ikke er proportionalitet i at etablere gylleforsuring og luftrensning i den nye drægtighedsstald, da omkostningerne vil overskride 100 kr/kg reduceret N. Der imod er kommunen ikke enig i, at der ikke er proportionalitet i at etablere gyllekøling i den nye drægtighedsstald, da omkostningerne ifølge samme tabel kan holdes under 100 kr/kg reduceret N for

udvidelser på 75 DE, når varmen kan udnyttes. Kommunen vurderer, at også for en udvidelse på 50 DE kan omkostningerne holdes under 100 kr/kg reduceret N.

Ansøger har valgfrihed med hensyn til teknologivalg, og da beregninger i ansøgningssystemet viser, at foderoptimering i kombination med overdækning af gyllebeholderen giver en ammoniakreduktion, der opfylder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak (se senere også afsnit om ammoniak), vurderer kommunen, at husdyrbruget opfylder gældende BAT-krav. Krav til foderoptimering og overdækning af gyllebeholder behandles i senere afsnit om fodring og gødningshåndtering.

Kommunen vurderer, at det er sandsynligt, at staldene ikke skal renoveres før end en revurdering af miljøgodkendelsen og vil til den tid tage stilling til, hvilke BAT-krav, der skal gælde for staldene.

Samlet set vurderer kommunen, at det ansøgte projekt vedr. staldindretning opfylder BAT-krav samt lever op til Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår jf. emissionsgrænseværdierne for ammoniak for søer og smågrise.

Ventilation

Ansøgers oplysninger

For at kunne overholde husdyrgodkendelseslovens lugtgenegrænser, bliver der foretaget omfattende ændringer i anlæggets ventilation. I stald 1 forhøjes alle otte afkast fra 5-6 m til 8 m over terræn. I stald 2 reduceres antallet af ventilationsafkast fra 9 til 5. I samme stald øges afkasthastigheden fra 4,1 til 5,3 på to afkast. I stald 3 reduceres antal afkast fra 2 til 1. I stald 4 forøges afkasthastigheden fra 9,8 til 11,8 m/s på to afkast og fra 7,8 til 12,4 på fire afkast. I stald 5 forøges afkasthastigheden fra 5,1 til 8,3 m/s på ti afkast og fra 3,9 til 11,1 m/s på tre afkast og fra 3,9 til 7,4 m/s på et afkast og fra 3,9 til 7,9 m/s på et afkast. Se følgende skema for en oversigt.

Stald	Type	Antal afkast	Afkasthøjde (m)	Afkasthastighed m/s.
1 - Smågrisestald	Diffus (undertryk)	8	8 (afkast 6a-d og 7a-d)	8,3
2 - Løbeafdeling	Diffus (undertryk)	5	6 for 1c 5 for 2a 5 for 3a-b 7 for 4a	4,1 for 1c 6,9 for 2a 5,3 for 3a-b 2,0 for 4a
3a - Drægtighedsstald	Diffus (undertryk)	1	7 (afkast 5a)	2,9
4 - Farestald	Diffus (undertryk)	6	6,3 for 11a-b 6,5 for 12a-d	11,8 for 11a-b 12,4 for 12a-d
5 - Blandet stald	Undertryk m. vægventiler	15	7 for 8a-j 7 for 9a-c 5,5 for 10a-b	8,3 for 8a-j 11,1 for 9a-c 7,4 for 10a 7,9 for 10b
6 - Ny drægt. stald	Undertryk m. vægventiler	1	7 (afkast 13a)	11,1
7 - Hestestald	Naturlig	-	-	-

Ventilationsanlæggene er etableret på bygningstidspunkt eller ved seneste renovering for de ældste bygninger.

Ventilationssystemet styres efter temperaturen i stalden. Hvis temperaturen falder nedsættes ventilationsydelsen og ved temperaturstigning øges ventilationsydelsen til et

maksimum. Afkasthastigheden kan findes, når ydelsen på ventilatoren og arealet på afkastet kendes.

Kommunens vurdering

Miljømæssigt har ventilationssystemet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug. Regelmæssig rengøring og vedligehold af ventilationssystemet er desuden en forudsætning for at minimere lugtmissionen fra stalden.

De omfattende ændringer af ventilationsforholdene foretager ansøger for at kunne overholde husdyrgodkendelseslovens lugtgenekriterier.

Svendborg Kommune vurderer derfor, at de mange ændringer i ventilationssystemet skal stilles som særlige vilkår i godkendelsen. Der stilles desuden vilkår om, at ansøger så snart udvidelsen er gennemført skal dokumentere overfor tilsynsmyndigheden, at ændringerne er foretaget i overensstemmelse med godkendelsens vilkår.

Svendborg Kommune vurderer også, at der løbende skal være fokus på driften af ventilatorerne, så der sikres en optimal effekt. Derfor stilles der også vilkår om, at ventilationssystemet skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr. Der skal desuden føres journal for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet og tilhørende kanaler, og hvornår der har været udført service på systemet.

Fastsættelse af vilkår

Ændringer i ventilationssystemet skal foretages i overensstemmelse med det beskrevne.

Senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal det dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden, at ændringerne er foretaget i overensstemmelse med godkendelsens vilkår.

Ventilationssystemet skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr.

Der skal føres logbog for tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet, og hvornår der har været udført service på systemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Rengøring

Ansøgers oplysninger

Staldene iblødsættes, højtrykrenses og udtørres, når der er plads mellem to hold grise. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende. Der desinficeres med et godkendt middel. Vask af maskiner og redskaber vil fremadrettet ske på den ansøgte vaskeplads. Vask af sprøjte vil ske på fylde-/vaskepladsen eller i marken efter gældende regler.

Kommunens vurdering

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne, herunder at stier holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene. Det er en forudsætning for ammoniak- og lugtberegninger.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppighed af rengøring umiddelbart vil sikre en god staldhygiejne.

Foder

Ansøgers oplysninger

Der er eget male-/blande anlæg på ejendommen, hvor der blandes foder til produktionen på ejendommen. Foderet er baseret dels på egen kornproduktion samt indkøb af nødvendige supplerende fodermidler, mineraler m.v. Årligt totalt foderforbrug i nudrift er ca. 1.560 t, heraf udgør egen kornproduktion ca. 75 %. Årligt totalt foderforbrug i ansøgt anslås til ca. 1.910 t, egen kornproduktion vil fortsat udgøre ca. 75 % heraf. Korn opbevares i kornsiloer på ejendommen (nr. 14, 15 og 16 på bilag 1). Med det ansøgte skal mindre korn køres væk fra ejendommen i høst.

Fodring af svinene optimeres løbende evt. sammen med konsulent, så mest mulig af de tilførte næringsstoffer omsættes til produktion og mindst muligt tabes og går ud af stalden som husdyrgødning.

Der anvendes fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) tildeles forskellige foderblandinger. Ligeledes anvendes der foder til smågrisene, der nøje er tilpasset deres alder og behov. Fodret tilpasses altså til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser og dermed reduceres indholdet af ufordøjet kvælstof i urinen. Fodring med blandinger, hvis proteinindhold successivt justeres i forhold til grisenes alder og proteinbehov, samt erstatning af lavt fordøjelige kilder til protein og aminosyrer med højt fordøjelige (f.eks. syntetiske aminosyrer) er karakteriseret som BAT.

Desuden er der for at begrænse udskillelsen af kvælstof (ammoniakfordampningen) anvendt foderoptimering.

Hos søerne anvendes foder med maksimalt 136 g råprotein/FE, totalt foderforbrug på 1.520 FE/årssø. Der fravænnenes 30 grise pr. årssø med en fravænningsvægt på 7,3 kg.

Hos smågrisene (7,3-34 kg) anvendes foder med maksimalt 163,7 g råprotein/FE og et foderforbrug på 1,95 FE/kg tilvækst.

Fosforudskillelsen begrænses ved hjælp af blandinger, hvor fosforindholdet justeres i forhold til grisenes behov, ved erstatning af lavt fordøjelige fosforkilder med højt fordøjelige samt tilsætning af enzymet fytase. Det kan karakteriseres som BAT og er anvendt som virkemiddel i ansøgningsystemet.

Hos søerne anvendes foder med maksimalt 4,9 g fosfor/FE og til smågrisene anvendes foder med maksimalt 5,21 g fosfor/FE.

Benzoesyre er ikke tilladt til søer. Til smågrise og slagtesvin er benzoesyre fravalgt som tiltag til reduktion af ammoniakfordampningen.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem er de anvendte normtal for søer fra 2005/06. Det anvendte reference-normtal for proteinindholdet i foder er derfor 142,8 g/FE. Det af ansøger oplyste niveau for foderoptimeringen er under det niveau, og kommunen vurderer derfor, at niveauet kan anvendes som korrektion. Jf. Miljøstyrelsens teknologiblade for "Råprotein i sofoder" af 31.05.2011 svarer det anvendte proteinniveau til teknologiniveau 1. Det anvendte niveau er desuden under det niveau som er angivet som norm i BREF-dokumentet (148 g/FE). Det vurderes derfor, at niveauet opfylder BAT-krav jf. BREF-dokumentet og teknologibladet. Der stilles vilkår til foderkorrektionen i overensstemmelse med det nævnte gældende teknologiblade.

Jf. Miljøstyrelsens teknologiblad for "Råprotein i smågrisefoder" af 31.05.2010 ligger det anvendte proteinniveau til smågrisene mellem teknologiniveau 3 og 4. Niveaulet ligger en del under normen, som er 178 g/FE. Det anvendte niveau ligger også under det niveau, som er angivet som norm i BREF-dokumentet (172 g/FE). Det vurderes derfor, at niveauet både opfylder BAT-krav jf. BREF-dokumentet og teknologibladet. Der stilles vilkår til foderkorrektionen i overensstemmelse med det nævnte gældende teknologiblad.

Ansøger har valgt, at anvende fytase i foderet til både søer og smågrise. Herved stiger udnyttelsen af fosfor, og indholdet af fosfor i foderet kan derfor sænkes. De anvendte niveauer på hhv. 4,9 og 5,21 g fosfor/FE svarer til niveauer beskrevet i teknologibladene for fosforindhold i hhv. søfoder og smågrisefoder. Niveauerne ligger under de niveauer, som er angivet som norm i BREF-dokumentet (hhv. 5,3 og 6,1 g/FE). Det vurderes derfor, at niveauet både opfylder BAT-krav jf. BREF-dokumentet og teknologibladene. Der stilles vilkår til foderkorrektionen i overensstemmelse med de på godkendelsestidspunktet gældende teknologiblade.

Ifølge Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for henholdsvis søer, smågrise og slagesvin i gyllesystemer må der maksimalt være henholdsvis 23 kg P/DE, 27,8 kg P/DE og 20,5 kg P/DE ab lager i gødningen. For den konkrete produktion betyder det, at der maksimalt må produceres 7.610 kg P i husdyrgødningen, hvis Miljøstyrelsens krav til BAT skal være opfyldt. Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der produceres lige netop 7.610 kg P/år. Kommunen vurderer derfor, at krav til BAT er overholdt med hensyn til fosfor.

Med baggrund i ansøgers oplysninger, ovenstående vurderinger samt beregninger under "Drift af staldanlæg", vurderer kommunen, at det ansøgte projekt samlet set opfylder BAT-krav samt lever op til Miljøstyrelsens standardvilkår, når nedenstående vilkår er overholdt.

Fastsættelse af vilkår

N ab dyr for søer og smågrise

Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som (N ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer) + (N ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise) skal være mindre end **31.970 kg N pr. år** (19.357 + 12.613)

"N ab dyr pr. årssøer" beregnes ud fra følgende ligning:
 $((\text{FEso pr. årssøer} \times \text{gram råprotein pr. FEso}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)$.

"N ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv} / 6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$.

P ab dyr for søer og smågrise

Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som (P ab dyr pr. årssøer x antal årssøer) + (P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise) skal være mindre end **7.430 kg P pr. år** (4.221 + 3.209).

"P ab dyr pr. årssøer" beregnes ud fra følgende ligning:
 $(\text{FE pr. årssøer} \times \text{gram fosfor pr. FE}) / 1000 - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssøer} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

"P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning:
 $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv} / 1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$.

Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol for søerne, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal årssøer
- antal fravænnede grise pr. årssø
- fravænningsalder og -vægt
- foderforbrug pr. årssø
- det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEso i de anvendte blandinger i henholdsvis drægtigheds- og diegivningsperioden.

Der skal også føres en logbog eller en produktionskontrol for smågrisene, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEsv i foderblandingerne.

N og P af dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. september året efter (for eksempel 2013).

Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, hvis der anvendes hjemmeblandet foder.

- Hvis indholdet af råprotein og fosfor ikke fremgår af medfølgende deklarerationer ved fodring med foderblandinger på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, skal standardværdier for gram råprotein og gram fosfor pr. foderenhed anvendes, jf. standardværdier for svin i NaturErhvervstyrelsens vejledning om gødsknings- og harmoniregler. For byg og hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år som angivet i vejledningen om gødsknings- og harmoniregler.

Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ressourceforbrug

Ansøgers oplysninger

Ansøgers oplysninger om ressourceforbrug kan ses i følgende skema.

Årligt forbrug.	Nudrift	Ansøgt
Vaskevand til stalde og maskiner (m ³)	620	800
Vand til øvrig vask (marksprøjte mv.) (m ³)	250	250
Drikkevand (m ³)	6.130	7.450
Dieselolie (liter)	22.500	22.500
El (kwh)	250.000	300.000
Fyringsolie (liter)	30.000	30.000
Træpiller til Stokerfyr (tons)	40	40
Korn til stokerfyr (tons)	10	10

Vand

Der anvendes offentligt vand i produktionen. Til privatforbruget anvendes vand fra egen drikkevandsboring (se placering på bilag 1 mellem stuehus og hestestald).

Vaskevand i staldene er indregnet i normer for gylleproduktionen. Der er gået ud fra tal i Landbrugets Byggeblad 95.03-03 (rev. 28.10.2009).

Jf. Håndbog for svinehold 2007, s. 88 er normtal for vandforbrug til smågrise 0,152 m³/dyr/år og til slagtesvin 0,559 m³/dyr/år. Stigningen i besætningen vil jf. disse normtal medføre en stigning i vandforbruget på ca. 1400 m³. Da grisenes afgangsvægt er højere end standard er stigningen vurderet at blive lidt højere end det beregnede.

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandbesparelse opnås ved anvendelse af drikkekopper. Bideventiler har erfaringsmæssigt vist et større vandspild end traditionelle drikkekopper. Drikkevandsinstallationerne i staldene er tidssvarende. Der er tale om nye/nyere stalde med følgende forventet optimal foderudnyttelse og tilvækst, og derfor forventes udnyttelsen af drikkevand også at være høj. Da der ikke er udarbejdet BAT vedrørende drikkesystemer til grise, er der valgt drikkesystem også efter andre kriterier såsom bl.a. mulighed for kalibrering og stabilitet.

Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det. Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser. Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det ikke vurderes at der forbruges mere end nødvendigt.

Ifølge BREF anvendes der således BAT, da staldene rengøres med højtryksrensere efter hver hold dyr, der foretages regelmæssig kontrol af drikkevandsinstallationerne, vandforbruget registreres regelmæssigt v.h.a. målere og lækager i vandsystemet findes og udbedres.

Energi

Dieselolie anvendes i markdriften, hvor der ikke sker ændringer med det ansøgte. Forbruget forventes derfor uændret.

Elforbruget er relateret til belysning, ventilation, male-/blande anlæg og korntørring. Der er regnet med en forholdsmæssig opskrivning af forbruget med det ansøgte. Det bemærkes dog, at med det ansøgte, vil en del af den ældre ventilation blive nedlagt/reduceret. Ventilationen i den nye stald må forventes at være langt mere energieffektiv end ældre ventilationsanlæg.

Forbruget af fyringsolie, træpiller og korn (til fyr) er relateret til opvarmning. Ansøger vurderer, at der vil være et uændret forbrug, dels pga. større belægning (i de nyere stalde) og dels pga. at en ældre stald tages ud. Opvarmning til stuehus samt af stald nr. 5, 8 og 9 leveres af stokerfyret, opvarmning til stald nr. 6 leveres af oliefyret.

Ansøger har tidligere haft besøg af energikonsulent, der har gennemgået bedriften med henblik på reduktion af elforbruget. Der blev bl.a. fundet store besparelser i forbindelse med male-/blande anlægget.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. Ventilatorer rengøres regelmæssigt, herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Hvor det er muligt anvendes der lavenergipærer/-rør. Det sikres, at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem dagligt tilsyn. Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Ifølge BREF-dokumentet anvendes der BAT, når der er lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at bedste tilgængelige teknik i forhold til vand- og energiforbrug vil svare til BREF-dokumentet. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere,
- drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild,
- vandforbrug registreres gennem måling af forbrug
- der udføres detektion og reparation af lækager.
- der i videst muligt omfang anvendes naturlig ventilation
- ventilationssystemet er optimeret i hver stald
- modstand i ventilationssystemet undgås ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer
- der anvendes energibesparende belysning

Kommunen har indtastet ansøgers nuværende elforbrug i et regneark fra EnergiMidt og resultatet viser, at ansøgers forbrug svarer til det forventede i forhold til produktionens størrelse.

På baggrund af ansøgers oplysninger er det Svendborg Kommunes vurdering, at ansøgers drift i forhold til vand- og energiforbruget lever op til det fastsatte BAT-niveau. Dog stilles der vilkår om af el- og vandforbruget skal dokumenteres, Det kan gøres i forbindelse med det årlige regnskab for bedriften.

Fastsættelse af vilkår

Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne vises ved tilsyn.

Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.

Olie

Ansøgers oplysninger

Der er placeret en dieseltank (nr. 25 på bilag 1) i maskinladen (bygning 11 på bilag 1) på 1.200 l. Den er placeret på fast gulv uden afløb. Der vurderes ikke at være risiko for påkørsel.

Spildolie og eventuelle oliefiltre opbevares ligeledes i værksted. Opbevaring sker desuden på en spildbakke med 27 cm høj kant.

Tank til fyringsolie (nr. 26 på bilag 1) står udendørs mellem stald 5 og foderladen. Tanken er på 2.500 l og er lejet. Tanken er placeret på nogle fliser.

Der findes opsugningsmateriale i maskinladen.

Ifølge Langeland Kommune er ingen af tankene anmeldt til kommunen. Tanke skal ifølge olietankbekendtgørelsen anmeldes til kommunen senest 4 uger før den opstilles. Ansøger har fået udleveret anmeldesskemaer og kommunen vil følge op på, at tankene bliver anmeldt.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at Langeland Kommunes gældende retningslinjer for placering af nye tanke og indretning af tankpladser også skal gælde for alle tanke på miljøgodkendte husdyrbrug. Der er derfor stillet vilkår om, at placeringen af brændstoftanke skal leve op til retningslinjerne. Fyringsolietanke er ikke omfattet af retningslinjerne. Vilkår skal være opfyldt senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

Ifølge olietankbekendtgørelsen, må overjordiske tanke under 6.000 l flyttes, selvom disse ikke er typegodkendte, såfremt tanken er forsynet med fabrikantens navn, hjemsted, tankrumfang og -type, fabrikationsnummer og -år, jf. § 33 i olietankbekendtgørelsen

Øvrige vilkår er ligeledes stillet med baggrund i retningslinjerne.

Kommunen vurderer, at opbevaring af olie i tønder på opsamlingsbakker, der kan rumme indholdet af den største beholder også er i overensstemmelse med de fastsatte vilkår. For at undgå forurening af f.eks. jord, kloak, overfladevand eller grundvand kan opbevaringspladsen ved olietanken indrettes med opkanter.

Fastsættelse af vilkår

Beholdere til opbevaring af olie (>50 l) samt tanke til olieholdige produkter (fyringsolietanke undtaget) skal placeres på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag uden afløb, og med minimum 15 cm. opkanter eller opkanter svarende til at indholdet af den største beholder kan rummes i opsamlingskarret. Desuden skal beholdere/tanke placeres overdækket, så der ikke er mulighed for at det regner på tanke/beholdere eller i opsamlingskarret.

Der skal være monteret en brudventil (breakaway valve) mellem tank og slange

Tankpistolen må ikke kunne fastlåses under tankning.

Håndtering af olieholdige produkter f.eks. ved tankning af diesel, skal foregå på et befæstet areal, som er plant, tæt og dimensioneret til tung trafik.

Påfyldningsslangen må ikke kunne nå længere end til 1 m indenfor kanten på blægningen.

Senest 3 mdr. efter meddelelse af miljøgodkendelsen skal placeringen af dieseltanken opfylde kravene i vilkår til oplag af olie.

Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal der findes opsugningsmateriale

Spild af olie skal straks opsamles. Al opsamlet spild inkl. opsamlingsmaterialet skal opbevares og bortskaffes, som farligt affald.

Der hvor olie og lign. opbevares og håndteres skal belægningen mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Kemikalier

Ansøgers oplysninger

Kemikalier opbevares i aflåst kemikalierum med fast gulv, hvor der ikke er risiko for afløb (nr. 27 på bilag 1).

Medicin anvendes efter aftale med dyrlæge og opbevares forsvarligt i forrum i stalden, hvor der ikke er afløb i gulvet.

Kommunens vurdering

Opbevaring af bekæmpelsesmidler, rester herfra samt tom emballage følger reglerne i bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler og ændringer til denne bekendtgørelse (Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler).

Foruden de generelle regler vurderer kommunen, at nedenstående vilkår skal stilles.

Fastsættelse af vilkår

Kemikalier, rester og tom emballage skal opbevares på et for kemikalierne tæt underlag uden mulighed for spild til afløb, jord, overfladevand og grundvand.

Belægningen i kemikalierummet skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Medicin

Ansøgers oplysninger

Medicin opbevares forsvarligt i forrum i stalden. Medicin anvendes efter aftale med dyrlæge og eventuelle rester leveres tilbage til dyrlæge.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring og håndtering af medicin.

Gødningsproduktion, opbevaring og håndtering

Ansøgers oplysninger

Opbevaring

I nedenstående tabel gives en oversigt over gødningsproduktionen ved ansøgt drift og opbevaring. Husdyrgødning, som modtages fra ansøgers anden produktion til udbringning på arealer tilhørende den ansøgte produktion, opbevares ikke på det godkendte husdyrbrug.

Gødningstype	Mængde (t)	DE	Opbevaring
Svinegylle (inkl. spildevand)	8.102	306	Gyllebeholder
Dybstrøelse, heste	3	0,2	Gyllebeholder
Afsat ved græsning, heste	-	0,5	Mark

I nedenstående tabel gives en oversigt over opbevaringsanlæg til svinegyllen.

	Opført	Størrelse (m ³)	Sidste kontrol
Eks. gylletank (2)	1995	1430	2005
Eks. gylletank (3)	1999	1430	2009
Ny gylletank (4)	-	2.850	-
Ny fortank	-	-	-
Kanaler i eks. stalde	-	550	-
Kanaler i nye stalde	2010	50	-
Ialt	-	6.310	-

Numre i foregående skema refererer til numre på anlægsoversigten i bilag 1. Opbevaringskapacitet i ansøgt drift er ca. 6.310 m³. Al husdyrgødning forefindes i form af gylle, idet den dybstrøelse som fjernes fra hesteboksene kommer i gyllebeholderne. Den ansøgte produktion producerer ca. 8.105 t gylle efter der er korrigeret for overdækning af den ansøgte gyllebeholder. Gyllemængder er beregnet efter Landbrugets Byggeblad 95.03-03, rev. 28.10.2009. Det vil sige, der er med det ansøgte opbevaringskapacitet til 9 mdr. på ejendommen.

Gylleudbringning sker ved maskinstation i både nudrift og ansøgt. Størstedelen af gyllen (ca. 75 %) udbringes i foråret. Den resterende del udbringes i efteråret. Der er ikke fastmonterede pumper på gyllebeholderne. Gyllen suges op med sugetårn af maskinstation i forbindelse med udbringning. der er ingen risiko for tilbageløb.

Der etableres fast overdækning på den ansøgte gyllebeholder, hvilket er at betegne som bedste tilgængelige opbevaringsteknik (BAT). Ammoniakfordampningen fra gylletanken halveres derved i forhold til naturligt flydelag jf. bilag 3 i vejledning til husdyrgodkendelsesloven. På de øvrige tanke er naturligt flydelag, der følger gældende regler. Alle opbevaringsanlæg opfylder dermed krav til BAT.

Udbringning af flydende husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet BREF-dokumentet som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Konkret udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler, og foregår desuden i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Det medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Gylle udbringes med slæbeslanger og følger reglerne for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage). Ved udbringning på sort jord og fodergræs nedfældes gyllen efter de gældende regler. Hvor dybstrøelse udbringes på sort jord nedbringes husdyrgødningen hurtigst muligt og indenfor 6 timer, for at reducere ammoniakfordampningen mest muligt.

Der vil kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker i forbindelse med udbringning af gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Hvor gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampningen og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Det vurderes ikke aktuelt med gyllenedfældning i vintersæd, da det ofte vil være forbundet med mange køreskader på afgrøderne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Kommunens vurdering

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen vil tilstrækkelig opbevaringskapacitet normalt svare til ca. 9 måneder. Da der i alt er kapacitet til opbevaring i 9 måneder er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion af gylle. Dvs. opbevaringen lever op til gældende BAT-krav samt lovgivningen.

Kommunen vurderer, at overpumpning fra stalden samt til gyllevogn håndteres, så der er minimal risiko for uheld.

Da den nye gyllebeholder overdækkes med teltdug skal der jf. Miljøstyrelsens teknologiblad for fast overdækning af gyllebeholder stilles en række vilkår til driften, se nedenstående vilkårsboks.

Kommunen vurderer, at møddingspladsen en gang om året skal kontrolleres for tæthed.

I forhold til udbringning af husdyrgødning, vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved hjælp af BAT. De beskrevne forhold vedrørende udbringning af husdyrgødningen lever op til kravet om brug af BAT jf. BREF-notatet og er i øvrigt reguleret af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Kommunen anbefaler, at håndtering af gylle altid foregår under opsyn, således at spild undgås.

Fastsættelse af vilkår

Den nye gyllebeholder skal overdækkes med teltoverdækning og indvendigt skørt.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden 1 uge efter skadens opståen.

Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Belægningen på møddingspladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger

Der kan teoretisk gå læk på gyllebeholderne. For at undgå det bruges der kun godkendte beholdere og ansøger får foretaget lovpligtig 10 års beholderkontrol. Der kan også teoretisk ske overløb ved overpumpning. For at undgå det, er der ikke fastmonterede pumper på beholderne. Gyllen suges op i forbindelse med udbringning.

Der kan ske spild af kemikalier. For at undgå en påvirkning af miljøet ved et sådan uheld, er der etableret en fylde-/vaskeplads, hvor håndtering af kemikalier sker på støbt plads med opsamling.

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for bedriften. Den indeholder:

- procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen.
- oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over driften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen opbevares i en mappe i forrummet i stalden og en kopi opbevares i kontoret i stuehuset.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at beredskabsplanen sikrer, at der kan iværksættes tiltag for at minimere risikoen for eventuelle driftsforstyrrelser eller uheld, og at tiltagene kan bekæmpe de gene- og forureningsmæssige konsekvenser. Beredskabsplanen er derfor godkendt af kommunen og vedlagt som bilag 11.

Kommunen anbefaler, at nærved-uheld noteres, og at der udarbejdes procedurer, som evt. tilføjes beredskabsplanen, med henblik på at forebygge en lignende situation. Driftspersonalet bør altid orienteres om nærved-uheld og de eventuelle forebyggende procedurer.

Fastsættelse af vilkår

Beredskabsplanen og dennes placering skal være kendt af husdyrbrugets ansatte og placeringen af beredskabsplanen skal være let tilgængelig.

Beredskabsplanen skal revideres én gang årligt og skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvises med angivelse af seneste tidspunkt for revision.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at den samlede ammoniakafsætning fra husdyrbruget er 4.113 kg N/år.

Kommunens krav til BAT for emissionsgrænseværdier for ammoniak for de enkelte stalde kan ses af følgende skema. Kravet er baseret på Miljøstyrelsens Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) (for hhv. konventionel hold af søer med pattegrise til fravæning og slagtesvin i gyllebaserede staldsystemer). For heste er kravet baseret på emissionskravene i bilag 3 til bekendtgørelse om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ansøgt dyrehold	BAT krav til staldsystem	Antal	Emmission opnåelig ved anvendelse af BAT, kg NH ₃ -N pr. årsvin/prod. gris	Samlet ammoniak-emmission
Smågrise 7,3-34 kg	Toklimastald m delvist spaltegulv	9.595 + 13.255	0,085*	1.950
Årssøer	Løbe- drægtighedsstald med delvis spaltegulv (individuel opstaldet)	267	1,87	499
Årssøer	Farestald, delvis spaltegulv	645	0,8	516
Årssøer	Farestald, delvis spaltegulv	115	0,8	92
Årssøer	Løbe- drægtighedsstald med delvis spaltegulv, løsgående	162+27	2,21	418
Slagtesvin 34-107 kg	50-75 % fast gulv	200	0,3**	60
Årssøer	Ny løbe- drægtighedsstald med delvis spaltegulv, løsgående	304	2,7*0,7 = 1,89	575
Heste, 300-500 kg	Dybstrøelse, udegående 8 måneder	2	7,7	15
I alt				4.125

* Korrektion for vægt jf. Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for smågrise i gyllesystemer: Emissionsgrænseværdi 05/06 x (referenceligning for N ab dyr/628)

** Korrektion for vægt jf. Miljøstyrelsens notat om vejledende emissionsgrænseværdier for slagtesvin i gyllesystemer: Emissionsgrænseværdi 05/06 x (referenceligning for N ab dyr/3190)

Ansøgers oplysninger

Ved valg af foderoptimering samt overdækning af ny gyllebeholder opnås tilstrækkelig ammoniakreduktion til at opfylde BAT-kravet. Staldsystemerne (delvis spaltegulv) i de eksisterende stalde opfylder i forvejen BAT-kravet, og den nye stald indrettes også med delvis spaltegulv.

Der anvendes følgende foderkorrektion for smågrise (7,3-34 kg) og søer:

- Smågrise: 1,95 FE/prod. gris og 163,7 g råprotein/FE
- Årssøer: 1.520 FE/årso og 136 g råprotein/FE, 30 frav. grise på 7,3 kg.

Kommunens vurdering

Med baggrund i ansøgers oplysninger samt tilgængelige teknologibeskrivelser og vejledende emissionsgrænseværdier fra Miljøstyrelsen, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt opfylder kravet til anvendelse af BAT i den aktuelle sag.

Ansøger har i ansøgningssystemet beregnet, at der under forudsætning af foderoptimering for smågrise og søer samt fast overdækning af gyllebeholderen vil være en ammoniakemission på 4.113 kg N/år fra stald og lager. Beregningerne viser også, at der er en meremission fra anlægget på 525 kg N/år.

Af ansøgningssystemet fremgår det desuden, at det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt. Da ansøgningen er indgået til kommunen i 2009 er ammoniakreduktionskravet 25 %.

Påvirkning af § 7-naturområde, internationale naturbeskyttelsesområder og øvrige naturområder

I dette afsnit har Svendborg Kommune vurderet en eventuel ammoniakbelastning på nærliggende naturområder.

Baggrundsbelastningen i området omkring ejendommen er 12 kg N/ha/år (beregnet som et gennemsnit for 2007 - 2009).

Bilag 4 angiver naturområder inkluderet i kommunens vurderinger.

§ 7-naturområder

Husdyrloven fastsætter rammer for belastningen med ammoniak af særlige naturområder jf. lovens § 7.

Der er 1.600 m til det nærmeste § 7 område: et overdrev (NNV Helsned) ved Kølle Nor (naturområde 1 på bilag 4). Området ligger nord for ejendommen og er D-målsat, dvs. af regional eller lokal betydning i Kommuneplan 2009-2021. Området er beskyttet jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven, og ligger desuden indenfor Natura 2000-området Det Sydfynske Øhav. Området indeholder ingen fredede eller rødlistede plantearter.

Området er et gamlet gødsket overdrev og er ikke en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det har en tålegrænse på 20 kg N/ha/år.

Af ansøgningen fremgår det, at den samlede ammoniakafsætning fra husdyrbruget til overdrevet er på 0,1 kg N/ha/år, hvilket svarer til belastningen i den hidtidige drift, og der er således ikke tale om en merpåvirkning som følge af udvidelsen.

Påvirkningen af naturområdet inklusiv baggrundsbelastningen er på 12,1 kg N/ha/år og overskrider dermed ikke områdets tålegrænse. Kommunen vurderer derfor, at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig påvirkning på dette eller andre § 7-områder, som alle ligger længere væk samt vest for husdyrbruget.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 23 skal kommunen ved vurderingen af ansøgninger om godkendelse af husdyrbrug bla. varetage beskyttelsen af natur herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udpeget som internationale beskyttelsesområder (NATURA 2000 - områder) eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning.

Det nærmeste terrestriske internationale naturbeskyttelsesområde er et større eng- og moseområde ved Ristinge Nor (naturområde 2 på bilag 4), der ligger ca. 1.000 m sydvest for husdyrbruget. Naturområdet ligger indenfor Natura 2000-området Det

Sydfynske Øhav. Engområdet består af fersk eng, mens moseområdet har partier af ekstremfattigkær, overgangsrigkær og ekstremrigkær. Mosen indeholder bla. De fredede orkidearter Kødfarvet Gøgeurt og Maj-Gøgeurt.

Området er A-målsat, dvs. af international eller national betydning i Kommuneplan 2009-2021 og har en tålegrænse på 15 kg N/ha/år. Området er registreret som habitatnaturtypen rigkær (7230) og er dermed en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Af en scenarieberegning foretaget af kommunen i ansøgningssystemet fremgår det, at den samlede ammoniakafsætning fra husdyrbruget til eng- og moseområdet er på 0,1 kg N/ha/år, hvilket svarer til belastningen i nudriften, og der er således ikke tale om en merpåvirkning som følge af udvidelsen.

Påvirkningen af naturområdet inklusiv baggrundsbelastningen er på 12,1 kg N/ha/år og overskrider dermed ikke områdets tålegrænse. Kommunen vurderer derfor, at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig påvirkning på naturområdet.

Øvrige naturområder

Umiddelbart op ad ejendommen (60 m mod syd) ligger en stævningskov (naturområde 3 på bilag 4). Bevoksningen er af betydning (værdiklasse 4) og består af ren hassel og andet løv med dominans af ask. Kommunen har besigtiget skoven og kan konstatere, at der ikke findes orkideer eller andre sjældne og fredede plantearter. Kommunen vurderer tålegrænsen til at være på ca. 30 kg N/ha/år.

Øst og nordøst for ejendommen i hhv. 600 og 800 meters afstand ligger endnu to stævningskove (naturområde 4 og 5 på bilag 4). Bevoksningerne er hhv. af betydning (værdiklasse 4) og af største betydning (værdiklasse 1) og består af hhv. andet løv med dominans af poppel og hassel med andet løv. Kommunen har ingen oplysninger om, at der findes orkideer eller andre sjældne og fredede plantearter i skovene. Kommunen vurderer tålegrænsen for de skovene til at være på ca. 30 kg N/ha/år.

Af scenarieberegninger foretaget af ansøger og kommunen i ansøgningssystemet fremgår det, at den samlede ammoniakafsætning fra husdyrbruget til stævningskovene er på hhv. 1,1, 1,0 og 0,5 kg N/ha/år. Merbelastningen til de to nærmeste stævningskove udgør 0,2 kg N/ha, mens den udgør 0,1 kg N/ha/år til den fjerneste skov.

Det vil sige, at den samlede påvirkning af stævningskovene inklusiv baggrundsbelastningen udgør maksimalt 13,1 kg N/ha/år og overskrider dermed ikke skovens tålegrænse. Kommunen vurderer derfor, at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig påvirkning på skovene.

Indenfor 1000 m fra husdyrbruget ligger der flere andre naturområder og flere søer/vandhuller (naturområde 6-12 på bilag 4). Områderne er alle lavere målsatte (D-målsatte) jf. Kommuneplan 2009-2021, og deres tålegrænser er på mindst 20 kg N/ha/år og dermed ikke overskredet med baggrundsbelastningen i området. På baggrund af de øvrige beregninger foretaget i ansøgningssystemet, vurderer kommunen, at husdyrbruget heller ikke vil have en væsentlig påvirkning på disse naturområder.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

Der forekommer sandsynligvis en del dyrearter, der er beskyttede i henhold til habitatdirektivets bilag 4 i området omkring Harnbjergvej 12. Det drejer sig om flere flagermusearter, Markfirben, Stor Vandsalamander, Springfrø og Spidssnudet frø. Det kan derfor ikke udelukkes, at vandhuller og levende hegn i området kan fungere som yngle- og/eller levesteder for disse bilag IV-arter. Bilag IV-arter er strengt beskyttede, og deres levesteder må ikke ødelægges, hverken indenfor eller udenfor Natura 2000-områderne.

Der findes flere vandhuller, søer, jord-/stendiger og fortidsminder indenfor 1000 m fra staldanlægget. Kommunen vurderer, at det atmosfæriske ammoniakbidrag på maksimalt 1 kg fra ejendommen ikke vil ændre områdernes tilstand.

Der findes enkelte vandhuller og søer indenfor eller op til udbringningsarealerne, der kunne være yngle og rasteområde for de nævnte paddearter. Da ingen af arealerne er skrånende med mere end 6 grader, og det forudsættes, at lovpligtige bræmmer overholdes, vurderer kommunen, at vandhullerne ikke vil blive påvirket væsentligt af markdriften.

Bilag IV-pattedyr der forekommer i området (Dværgflagermus, Sydflagermus og Marsvin) bliver ikke påvirket direkte af projektet, men snarere af landbrugets arealanvendelse generelt. Udvaskningen af næringsalte, herunder bidraget fra landbruget, er med til at forringe havmiljøets tilstand og derved påvirke marsvin. I denne sammenhæng har bidraget fra indeværende projekt dog ikke i sig selv en væsentlig betydning for marsvins bevaringsstatus.

Kommunen vurderer på den baggrund, at det ansøgte ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de nævnte arter optaget på habitatdirektivets bilag 4. Det ansøgte er dermed ikke i strid med § 11 stk. 1 i bekendtgørelse 408 om udpeging og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres ved generelle regler om bla. flydelag/overdækning af gyllebeholder, samt tidspunkter for, hvornår husdyrgødning må udbringes jf. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold over 3 DE, husdyrgødning, ensilage mv. (Bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

Lugtbelastningen fra stalde angives ved en række beregnede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande for, at genekriterierne kan overholdes.

Beregningen af geneafstandene foretages både med NY model (tager udgangspunkt i ny lugtvejledning og OML- Operationelle Multi Luftforureningsmodel) og FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002). Den model, der beregner den længste geneafstand anvendes. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier.

Resultater

I den konkrete sag er det i ansøgningssystemet beregningsmodellen: NY model, der er anvendt til beregning af geneafstandene for byzone og samlet bebyggelse, mens det for enkelt bolig er FMK-modellen, som er anvendt.

Beregningerne viser, at geneafstandene kan overholdes for byzone og samlet bebyggelse men ikke for enkelt bolig. Afstanden til nærmeste nabo (Harnbjergvej 14) er dog længere end 50 % af geneafstanden. Ansøger har derfor foretaget ændringer i ventilationssystemet samt indretningen af staldene for at overholde lugtgenekriterierne for alle boligområder. Ændringerne omfatter følgende:

- Belægningen i stald 2, 3a og 3b reduceres med næsten 50 %.
- I de samme stalde reduceres ventilationsafkastene fra 11 til 6, og i hver af staldene findes efter udvidelsen ét centralt afkast.
- I stalde længst mod nordøst forhøjes afkast fra 5 og 6 m til 8 m over terræn.

- I alle øvrige eksisterende stalde øges afkasthastigheden med minimum 20 % (i nogle afsnit med over 50 %).

Det er ikke muligt at tætte disse tiltag ind i ansøgningsystemet, så ansøger har indsendt en supplerende OML-beregning (bilag 5). Resultatet viser lugtbelastningen i alle retninger til og med 200 m fra nulpunktet for spredningsberegningerne, som er ventilationsafkast 10a (se bilag 2). I den afstand er lugtbelastningen i alle retninger mellem 4 og 6 LE/m³. Kun enkelt bolig ligger indenfor denne afstand. Samlet bebyggelse og byzone ligger 4-5 gange længere væk, og kommunen vurderer derfor, at lugtgenekriteriet på henholdsvis 3 og 1 LE/m³ for disse områder også kan overholdes. Resultatet ses af nedenstående skema.

Resultat af OML-beregning	Afstand fra ansøgt nulpunkt (m)	Retning (grader)	Resultat af OML (LE/m ³)	Genekriterie (LE/m ³)
Nabo				
Harnbjergvej 10	120	60	8-10	10
Harnbjergvej 14	120	120-150	7-9	10
Harnbjergvej 16	165	160	6-7	10
Ristingevej 44 (samlet bebyggelse)	780	120-150	< 3	3
Humble by (byzone)	960	90	< 1	1

Af bilag 5 til vejledning til husdyrloven fremgår det, at beregninger efter FMK-modellen ikke kan erstattes af en konkret OML-beregning, medmindre der er tale om markante ændringer af ventilationsforholdene, f.eks. etablering af centralt afkast eller fordi den hyppige vindretning for anlægget påviseligt ikke er vest/sydvestlig. Hvis kommunen vurderer, at der er tale om markante ændringer kan FMK-beregningen fraviges ved foretagelse af en lugtemissions-beregning efter OML-modellen.

Svendborg Kommune vurderer i det konkrete tilfælde, at ændringerne er så markante, at vi kan acceptere OML-beregningen. Vurderingen er baseret på, at der laves mange forskellige tiltag såsom centrale afkast, forhøjede ventilationsafkast, forøgede afkasthastigheder og reducerede belægnings i stalde tættest på nærmeste nabo: Harnbjergvej 14.

Ansøger har i fortolkningen af OML-beregningen anvendt den skarpe tolkning. Af Wiki-vejledningen fremgår det, at en skarp tolkning kan anvendes, hvis det er kildernes asymmetri, som er dominerende og ikke meteorologiske forhold, som er skyld i asymmetrien. Ansøger har suppleret resultatberegningerne med følgende kommentarer: "Som det ses af resultaterne, er der asymmetri i disse, idet det er i retningen mod vest (270-290 grader), der er de højeste koncentrationer. Disse er dobbelt så høje som i retningerne nord (0 grader) og sydvest (210 grader). Denne asymmetri skyldes ikke meteorologiske forhold, men retningsafhængig bygningseffekt med bl.a. flere afkast placeret på en lang række (øst-vestlig retning) og flere afkast med forskellig styrke i emissionen".

Kommunen vurderer, at det i det konkrete tilfælde er korrekt at anvende en skarp tolkning, fordi der findes flere afkast med meget forskellig styrke i emissionen, samt at der optræder retningsafhængig bygningseffekt.

Samlet set kan vi konkludere, at vi kan acceptere den indsendte OML-beregning som erstatning for FMK-beregningen, og vi kan acceptere den skarpe tolkning.

Udover de stillede vilkår i tidligere afsnit til antal ventilationsafkast samt afkasthastighed for de enkelte afkast, vurderer kommunen, at der er behov for at stille vilkår til

maksimum antal stipladser i enkelte stalde, da det indgår som forudsætninger i OML-beregningen.

Fastsættelse af vilkår.

I løbestalden (stald 2 på bilag 1) må der højst være 197 stipladser.

I stald 3a (den vestlige del af den gamle drægtighedsstald på bilag 1) må der højst være 27 stipladser.

I stald 3b (den østlige del af den gamle drægtighedsstald på bilag 1) må der ikke opstaldes dyr.

Der skal etableres lugtreducerende tiltag, hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at produktionen giver anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende. Inden etablering skal tiltagene accepteres af tilsynsmyndigheden.

Med henblik på vurderingen af lugtbelastningen kan tilsynsmyndigheden stille krav om lugtmåling el. lign., dog maksimalt én gang pr. år. Inden målinger og beregninger foretages skal de godkendes af tilsynsmyndigheden.

Støj

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkluder og fra den interne transport på ejendommen. I dette afsnit vurderes udelukkende driftsstøjen fra de stationære støjkluder.

Ansøgers oplysninger

De primære støjkluder og driftsperioder er angivet i nedenstående tabel. Placeringen af de primære støjkluder fremgår af bilag 1.

Støjkilde	Driftsperiode			
	Nudrift		Ansøgt	
	Driftstid/døgn (t)	Periode på år	Driftstid/døgn (t)	Periode på år
Gylle-pumpning m. traktor/lastbil	6 min/time fra kl. 0-24 (svarer til 3 pumpninger/time)	Ca. 4 uger om foråret og 2 uger om efteråret	6 min/time fra kl. 0-24 (svarer til 3 pumpninger/time)	Ca. 4 uger om foråret og 2 uger om efteråret
Ventilation	24	Dagligt	24	Dagligt
Indblæsning af foder	0,5 på hverdage fra kl. 7-18	1 gang/uge	0,5 på hverdage fra kl. 7-18	1 gang/uge
Male-/blande anlæg	2 fra kl. 0-24	4 gange/dag (30 min/gang)	2 fra kl. 0-24	4 gange/dag (30 min/gang)
Korntørring	24	Dagligt 3-6 uger v. høst	24	Dagligt 3-8 uger v. høst

Kommunens vurdering

Vurdering af støjgener fra husdyrbruget skal sikre, at husdyrbruget indrettes og drives under hensyn til omboende.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved de omkringliggende boliger (i blandet bolig- og erhvervsområde) end de grænseværdier, der er vist i følgende tabel.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen stille vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Der er ikke udarbejdet en egentlig dokumentation for om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Svendborg Kommune har ved hjælp af et støjregningsprogram fra Grontmij Carl Bro lavet en overslagsberegning af støjbelastningen ved de nærmeste naboer (Harnbjergvej 10 og 14). Ansøger har indsendt producentoplysninger, som dokumentation for kildestyrker for ventilationsanlæg (81 dB) og mølleskiven i male/blandeanlægget (80 dB). Der er jf. Grontmij Carl Bro anvendt en kildestyrke på 108 for indblæsning af foder fra lastbil, 105 dB for korntøringsanlæggene, 103 db for pumpning af gylle til traktor og 99 db for pumpning af gylle til lastbil (støjen domineres af motorstøjen). Der er foretaget beregning for anvendelse af traktor og lastbil samtidig, da ansøger i nogle perioder kører med begge dele.

Der er regnet med en afskærmende effekt for male/blandeanlægget, som er placeret bagerst i foderladen samt korntøringsanlæggene fordi motorerne er placeret bagved siloer og bygninger i forhold til naboerne . Afstanden fra støjklenderne til naboerne varierer fra 60-130 m. Driftstiderne fremgår af ovenstående tabel med støjklender og deres driftstider.

Nedenstående tabel viser resultatet af overslagsberegningen inkl. en usikkerhed på 5 dB(A). Beregningen er vedlagt som bilag 6a.

	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) (dB(A))	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer) (dB(A))	Alle dage kl. 22-7 (½ time) (dB(A))
Støjgrænse	55	45	40
Overslagsberegning af støjbelastning ved Harnbjergvej 10	50	50	50
Støjbelastning usikkerhed på 5 dB +	55	55	55
Overskridelse	0	10	15

Beregninger for perioderne i kolonne 3 i ovenstående skema gav alle samme resultat (pga. variation i antallet af støjklender i drift) og er derfor samlet i én kolonne.

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Hvis det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, skal resultatet + usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Usikkerhedens indregning er i overensstemmelse med beskrivelsen i bilag 4 til bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (bek. nr. 900 af 17-08-2011). Under punkt 4.1.2 fremgår det, at måleresultatet + usikkerheden skal ligge under støjgrænsen før end en egentlig støjdokumentation kan udelades. Grøntmij Carl Bro har oplyst kommunen, at en usikkerhed på 5 dB er en rimelig usikkerhed at anvende.

Støjbelastningen ved Harnbjergvej 14 er ikke medtaget i tabellen, da overslagsberegningen viser, at hvis støjgrænserne overholdes ved Harnbjergvej 10, så overholdes de også ved Harnbjergvej 14. Det skyldes, at de dominerende støjkilder alle er placeret tættest på Harnbjergvej 10.

Som det ses af ovenstående tabel, så er det ikke sandsynligt, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes fra kl. 18-07 på hverdage, fra kl 14-07 på lørdage og på søndage og helligdage.

Kommunen har derfor vurderet, at der skal en egentlig støjdokumentation til for med sikkerhed at kunne fastslå om Miljøstyrelsens støjgrænser kan overholdes. Ansøger er blevet forelagt dette, men har valgt, at kommunen i stedet udarbejder vilkår, som med overvejende sandsynlighed gør, at støjgrænserne kan overholdes.

Kommunen har på den baggrund foretaget yderligere beregninger, for at fastslå hvad der skal til, for at det er sandsynligt, at støjgrænserne kan overholdes. Beregningerne viser, at der ikke kan ske korntørring om aftenen eller om natten. Alene med ét korntørringsanlæg i drift overskrides støjgrænserne. Beregningerne viser også, at gyllepumpning med traktor må reduceres (se bilag 6b): om aftenen, om lørdagen fra 14-18 og på søn- og helligdage fra kl. 7-14 skal gyllepumpning begrænses til 2 pumpninger per time (svarende til 4 min/time). Indenfor de samme perioder er der ingen begrænsning i gyllepumpning med lastbil (se bilag 6c). Om natten og på søn- og helligdage efter kl. 18 må der ikke ske gyllepumpning hverken med traktor eller lastbil.

Hvis de nævnte begrænsninger overholdes, viser beregningerne (se bilag 6b), at støjgrænserne sandsynligvis kan overholdes, se følgende tabel:

	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) (dB(A))	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer) (dB(A))	Alle dage kl. 22-7 (½ time) (dB(A))
Støjgrænse	55	45	40
Overslagsberegning af støjbe-lastning ved Harnbjergvej 10 uden drift af korntørringsanlæg og begrænsning i gyllepumpning med traktor.	50	40	35
Støjbelastning + usikkerhed	55	45	40
Overskridelse	0	0	0

Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår, som begrænser driften af korntørringsanlæggene og antallet af gyllepumpninger. Hvis ansøger skal have mulighed for at have korntørringsanlæggene i drift om aftenen og natten samt foretage gyllepumpning med traktor/lastbil om natten, så skal der foreligge dokumentation for, at støjgrænserne kan overholdes (uden hensyntagen til usikkerheden).

Fastsættelse af vilkår

Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Korntørringsanlæggene må være i drift på hverdage fra kl. 7-18 samt på lørdage fra kl. 7-14.

Gyllepumpning med traktor må foregå 2 gange/time (svarende til 4 minutter/time) på hverdage fra kl. 18-22, på lørdage fra kl. 14-22 og på søn- og helligdage fra kl. 7-18.

Om natten og på søn- og helligdage efter kl. 18 må der ikke ske gyllepumpning hverken med traktor eller lastbil.

Der skal føres logbog for tidspunkter og varighed af gyllepumpning til vogn samt type af udbringningskøretøj.

Driften af korntørringsanlæggene og gyllepumpning kan udvides, når der foreligger dokumentation for, at de fastsatte støjgrænser overholdes uden hensyntagen til usikkerheden.

- Dokumentation skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.
- Målinger/beregninger skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.
- Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. (Bek. nr. 900 af 17. august 2011).

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der desuden skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

- Dokumentation skal ligeledes foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.
- Målinger/beregninger skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.
- Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning

nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. (Bek. nr. 900 af 17. august 2011).

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

- Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Transport

De miljømæssige gener forbundet med transport vil primært være støj, lugt, støv og trafiksikkerhed. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomt kørende trafik, tung trafik i landsbyer og lign. – faktorer som kan påvirke trafiksikkerheden for borgerne i området. Støvgener vil oftest kun være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis naboerne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Ansøgers oplysninger

Til/frakørsel med driftsrelaterede transportere sker på den nordlige side af ejendommen. For personbiler kan til/frakørsel ligeledes ske fra gårdspladsen ved stuehuset.

Antallet og typer af transportere med lastbil og traktor til og fra ejendommen fremgår af skema på næste side.

Transporttype	Nudrift		Ansøgt		
	Antal pr. år	Tidspunkt på døgn	Antal pr. år	Tidspunkt pr. døgn	Periode på år
Lastbil					
Gyllekørsel	42	7.00-18.00 hverdage	42	7.00-18.00 hverdage	Få dage i foråret.
Foder	52	7.00-17.00 Hverdage	52	7.00 - 17.00 Hverdage	1 gang/uge
Døde dyr	104	7.00-17.00 Hverdage	104	7.00 -17.00 Hverdage	2 gange/uge
Smågrise (salg)	52	6.00- 17.00 Hverdage	52	6.00- 17.00 Hverdage	1 gang/uge
Grise (slagtning)	52	6.00- 17.00 Hverdage	52	6.00- 17.00 Hverdage	1 gang/uge
Diesel/fyringsolie	30	7.00-17.00 Hverdage	30	7.00 -17.00 Hverdage	2 gange/mdr.
Traktor					
Gyllekørsel	207	7.00-22.00 Alle dage	265	7.00 -22.00 Alle dage	Febr.-maj + Aug.-okt.
Flytning af dyr (til Ristingevej 34)	52	7.00-17.00 Hverdage	52	7.00 -17.00 Hverdage	1 gang/uge
Total	591		649		

Desuden vil der være maskinkørsel i forbindelse med høst, markarbejde m.v.

Beregning af antal gylletransporter tager udgangspunkt i lastbil med kapacitet på 30 t og gyllevogn med kapacitet på 25 t (maskinstation). Ca. 1.250 t gylle køres med lastbil til udbringningsarealerne (på Ristinge). De mest benyttede transportveje fremgår af bilag 7.

Bortset fra større mængde gylle til udbringning og deraf flere transporter forventes ikke flere transporter i forbindelse med det ansøgte i forhold til nudriften.

Kommunens vurdering

Stigningen i antallet af transporter svarer til 10 %. Det er udelukkende antallet af gyllekørsler med traktor, der øges i forhold til nudriften. Gylletransporter med lastbil til arealerne på Ristinge vil svare til det nuværende antal.

Gyllekørsler med traktor foregår gennem byzone i Kædeby og Humble, hvor forholdsvis mange boliger kan generes. På den baggrund stilles der vilkår om, at der ikke må ske gyllekørsler med traktor gennem byzone i weekender og på helligdage.

Ansøger har mulighed for også at indgå aftaler om modtagelse af gylle fra produktionen. Det vil sige, der kan komme nye transportruter. Det er imidlertid Svendborg Kommunes vurdering, at eventuelle krav til eksempelvis gylletransporter kun kan fastsættes i godkendelser efter husdyrgodkendelseslovens §11 eller § 12. Kommunen vurderer, at eventuelle nye boliger er sikret mod gener fra gylletransporten fra Harnbjergvej 12, ved at stille ovennævnte vilkår om, at der i weekender og på helligdage kun må anvendes transportveje uden om bebyggelse i byzone.

Fastsættelse af vilkår

Transport af gylle til udbringningsarealerne på Ristinge skal foregå i lastbiler.

Der må ikke ske gyllekørsel med traktor gennem byzone i weekender og på helligdage.

Der skal føres logbog for type af gylleudbringningskøretøj (lastbil eller traktor).

Støv

Ansøgers oplysninger

Korn læsses af direkte i korngrav, hvorfra det transporteres i lukket system til kornsiloerne. Blanding af foder sker i foderladen, og foder transporteres i lukket system ud i staldene. Samlet vurderes, at støvgener fra håndtering af foder og korn er minimeret mest muligt, og der vurderes ikke at være forøgede støvgener med det ansøgte. Placering af fodersiloer, korngrav og foderlade ses på bilag 1.

Kommunens vurdering

Der vil kunne forekomme støvgener i forbindelse med intern/ekstern transport samt håndtering af foder og korn og afstanden til nabo er forholdsvis kort. Det vurderes dog også, at ansøger har gjort tiltag, som minimerer generne.

Fastsættelse af vilkår

Udenfor ejendommens areal må der ikke være støvgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.

Hvis der opstår væsentlige støvgener skal der foretages støvdæmpende tiltag f.eks. vanding af transportveje, eller ændret drift ved indblæsning af korn og foder. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

Ansøgers oplysninger

Der er udendørs belysning på ejendommen. Det er placeret ved indgange og ved værksted. Lyset er tændt efter behov. Der kan være lys i stalde i tidsrummet 6.00-22.00. Det vurderes ikke at lys vil have fjernvirkning i forhold til naboer.

Kommunens vurdering

På baggrund af ansøgers oplysninger, vurderer kommunen, at der ikke vil være væsentlige lysgener fra ejendommen.

Det kan dog være meget individuelt, hvordan lysgener vurderes, og specielt i vinterhalvåret kan der opstå gener fra lys i staldene. Kommunen stiller derfor vilkår om, at hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages lysregulerende tiltag (eks. begrænsning af perioder med tændt lys).

Fastsættelse af vilkår:

Udenfor ejendommens areal må der ikke være lysgener, der er væsentlige efter tilsynsmyndighedens vurdering.

Hvis der opstår væsentlige lysgener skal der foretages lysregulerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

Ansøgers oplysninger

Der er aftale med privat firma (Dansk Skadedyrskontrol) om gennemgang af ejendommen fire gange årligt eller efter behov.

Kommunens vurdering

Produktionen må ikke give anledning til gener fra skadedyr for naboerne.

Ansøger har pligt til jf. Miljøministeriets rottebestemmelser, at sikre og renholde sin ejendomme, så rotters levemuligheder på ejendommene begrænses mest muligt.

Ifølge miljøstyrelsen kræver forebyggelse af flueplage først og fremmest en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Det bør være det primære for at undgå masseforekomst af fluer i staldene, mens forskellige former for aktiv bekæmpelse kan bruges som et supplement, hvor det kan være vanskeligt at forebygge.

Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr ved Århus Universitet har udarbejdet retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr. De indeholder beskrivelse af forebyggelse og bekæmpelse af fluer.

Fastsættelse af vilkår

Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr (Skadedyrlaboratoriet)

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Spildevand	Ansøgt produktion Skønnet mængde m ³ /år	Opsamling/ udledes til
Vaskevand	700	Gyllebeholder
Vand fra vaskeplads	230	Gyllebeholder
Tagvand	-	Dræn
Total	930	

Der er ikke sanitært spildevand fra driftsbygningerne.

Vaskevand fra stalde og vaskeplads ledes til gyllebeholderne og er indregnet i kapacitetsberegningerne. Vand til vask af stalde er jf. normtal 520 m³ i nudrift og 700 m³ i ansøgt.

Fyldning, rengøring og vask af sprøjte forgår på nyetableret vaskeplads, hvorfra spildevandet ledes til gyllebeholderne. Vand fra tagflader m. m ledes bort via rørledninger til dræn.

Der er etableret en brovægt på ejendommen nord for maskinhuset. Der er intet afløb fra vægten. Vægten anvendes til vejning af korn.

Kommunens vurdering

Svendborg Kommune vurderer, at opbevaringen og afledningen af spildevandet sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen og sikrer, at der ikke sker forurening af jord, overfladevand mv.

Det er dog kommunens vurdering, at vaskepladsen en gang om året skal kontrolleres for tæthed.

Kommunen vurderer, at der ikke er nogen forureningsrisiko med spildevand fra brovægten, da der udelukkende kan forekomme spild af jord og korn på vægten. Der stilles derfor ingen vilkår hertil.

Fastsættelse af vilkår:

Al vask af maskiner og redskaber skal foregå på en plads med et for spildevandet vanskeligt gennemtrængeligt underlag, og med afledning af spildevandet til en opsamlingsbeholder.

Vaskepladsen skal mindst én gang årligt kontrolleres for tæthed. Eventuelle utætheder skal straks repareres.

Kontrol og eventuelle reparationer skal føres i journal. Journalen skal som minimum indeholde oplysninger for de seneste 5 år, og skal desuden kunne fremvises ved tilsyn.

Affald

Ansøgers oplysninger

Ansøger har oplyst affaldstyper, mængder, opbevaringssted, samt hvortil affaldet bortskaffes, se følgende tabel.

Ikke farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til	Type
	Nu-drift	An-søgt			
Plast og brændbart	4,5	5	I container	Kommunal modtageplads	Genanvendeligt
Kemikalie- og medicin-dunke	0,1	0,1	I container	Modtagestation Fyn/ kommunal modtagestation/ dagrenovation	Genanvendeligt/ brændbart

Farligt affald

Art	Mængder (t)		Placering indtil bortskaffelse	Bortskaffes til
	Nudrift	Ansøgt		
Mineralske ikke chlorerede motor-, gear- og smøreolier	60 l.	Uændret	I værksted	Motas
Oliefiltre	4 stk.	4 stk.	I værksted	Motas
Medicinrester	Bruges op	Bruges op	-	-
Kemikalierester	Bruges op	Bruges op	-	-
Kanyler	-	-	Opbevares i boks i forrum	Motas

Døde dyr

Døde dyr opbevares i kølecontainer til afhentning. Større døde dyr opbevares hygiejnisk under kadaverkappe til afhentning. Døde dyr (der ikke er i kølecontainer) afhentes inden for 24 timer. Placering af døde dyr sker mellem stald 1 og foderladen, se bilag 1.

Gennemsnitligt sker der afhentning af døde dyr to gange pr. uge, men hyppigheden kan naturligvis variere.

Kommunens vurdering

Farligt affald, der indeholder olie skal følge samme vilkår, som for opbevaring og håndtering af olieprodukter.

Medicinrester, kanyler mm. skal opbevares og bortskaffes som klinisk risikoaffald.

Kommunen gør opmærksom på, at erhvervsvirksomheder må aflevere op til 200 kg farligt affald (dog ikke klinisk risikoaffald) på genbrugsstationerne om året, hvis de kommer i en vogn på under 3.500 kg. Der udleveres kvittering på det afleverede farlige affald og virksomheden kan derved dokumentere, at affaldet er afskaffet korrekt.

Kommunen vurderer, at affald skal opbevares og afskaffes efter kommunens regulativer, samt at genanvendeligt affald skal genanvendes.

I forhold til opbevaring og afhentning af døde dyr henvises der til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender og Bek. nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr samt den tilhørende vejledning (Vejledning nr. 9824 af 23. august 2007 til bek. om opbevaring

af døde dyr). Udgangspunktet er, at opbevaring og afhentning af døde dyr skal ske på en sådan måde, at en eventuel smitterisiko til dyr og mennesker undgås, at lugtgener mindskes mest muligt, og at placeringen vælges ud fra et æstetisk hensyn og sådan at der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Det er kommunens vurdering, at der skal stilles vilkår om, at affald aldrig må spredes på ejendommen eller opbevares, så der kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Det er dog også kommunen vurderer, at ansøger med den nuværende praksis lever op til dette vilkår. Det vil sige affaldet opbevares og afskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og under hensyntagen til omgivelserne.

Fastsættelse af vilkår

Både ikke farligt og farligt affald skal opbevares sådan, der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og en vurdering af nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for udvaskning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne, der kan påvirke overfladevand og grundvand væsentligt samt om driften af arealerne kan påvirke beskyttede naturtyper væsentligt.

Drift af husdyrbrugets arealer

Nedenstående tabel angiver ansøgers oplysninger om landbrugsjord til rådighed for ejendommen:

Udbringningsareal	Ansøgt produktion, ha
Ejet	155,5
Forpagtet	191,7
I alt	347,2

Der er indgået forpagtningsaftaler med følgende lodsejere:

Forpagtning	Ulrich Theisen, Møllerstien 2, 5900 Rudkøbing	113,3 ha
Forpagtning	Hans Larsen, Ristingevej 165,5932 Humble	78,4 ha

Af bilag 8, fremgår placeringen af alle udbringningsarealerne samt placeringen af øvrige arealer.

Produktion og tilførsel af husdyrgødning

Gødningstype	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Svinegylle	26.703	31.979	5.295	7.609	250,7	305,7
Dybstrøelse fra heste		23		5		0,2
Tilført svinegylle fra anden produktion (Ristingevej 34)	7.065	7.065	1.415	1.415	77,8	77,8
Tilført svinegylle fra andre produktioner (ukendt)		5.180		1.400		51,8
Tilført dybstrøelse fra kvægproduktion (Bogøvej 44)		5.515		886		50,0
Afsat ved græsning (heste)		45		8		0,5
I alt til rådighed nudrift	33.769		6.710		328,5	
I alt til rådighed - ansøgt (dybstrøelse)		5.538		891		50,2
I alt til rådighed - ansøgt (svinegylle)		43.413		10.424		435,3
I alt afsat ved afgræsning		45		8		0,5
I alt i ansøgt		49.807		11.323		486,0

Der udbringes i alt på ejede og forpagtede arealer 486 dyreenheder husdyrgødning svarende til harmonikravet på 1,4 DE/ha.

Da det er de ansøgte næringsstofmængder, som ligger til grund for beregningerne vurderer kommunen, at der skal stilles vilkår som sikrer, at den tilførte husdyrgødning svarer til det ansøgte. Dokumentationen for de udbragte mængder vil skulle fremlægges i

forbindelse med tilsyn. Ved ændring af dyreenhedsberegningerne, er det beregningerne på godkendelsestidspunktet, der skal anvendes.

Dybstrøelse har en lavere kvælstofudnyttelse end gylle, og gylle kan derfor ikke uden dokumentation for N-udvaskningen erstattes med dybstrøelse. Der imod kan dybstrøelse erstattes med gylle uden negative konsekvenser for miljøet.

Ansøger har indsendt et alternativ, hvor der ikke tilføres svinegylle fra andre bedrifter end ansøgers egne. Det vil sige, der tilføres arealerne 51,8 DE mindre i forhold til det, som er præsenteret i ovenstående tabel.

Sædskifte

Ansøger har anført, at der skal etableres et frøgræssædskifte svarende til S6 i Miljøstyrelsens notat af 27.06.2007 om standardsædskifter og referencesædskifter, da dette er valgt i stedet for referencesædskifterne S2 og S4. Der stilles derfor vilkår om, at sædskiftet skal indeholde mindst 10 % frøgræs og maksimalt 10 % ærter. Det svarer til et udvaskningsindeks på højst 86.

I det ansøgte scenarie har ansøger anført, at der derudover skal etableres 1,0 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige.

Fastsættelse af vilkår

Der må per planår (1/8-31/7) højst udbringes husdyrgødning fra 486 DE beregnet udfra 435,5 DE svinegylle, 50 DE kvægdybstrøelse og 0,5 DE hestemøg afsat ved afgræsning. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Der skal etableres 1 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige på alle ejede og forpagtede marker. De samme, generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for disse ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne må dog ikke overføres til andre bedrifter.

Der skal desuden etableres et sædskifte med mindst 10 % frøgræs og højst 10 % ærter.

Som alternativ kan der per planår (1/8-31/7) udbringes husdyrgødning fra højst 434 DE beregnet udfra 383,5 DE svinegylle og 50 DE kvægdybstrøelse og 0,5 DE hestemøg afsat ved afgræsning. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

- Ved anvendelse af dette alternativ bortfalder vilkår om etablering af 1 % ekstra efterafgrøder.

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de udbragte mængder husdyrgødning (eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber).

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for sædskifte (eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber inkl. markplaner).

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for andelen af efterafgrøder udover de lovpligtige i sædskiftet.

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation af minimum et års varighed for forpagtede arealer.

Påvirkning af naturområder, søer og vandløb

I det efterfølgende vurderes det, om der skal stilles særlige vilkår til udbringningen af husdyrgødning på arealer i nærheden af naturområder. Vurderingen tager bla. udgangspunkt i naturområdernes målsætning, områdernes tålegrænse og afstand fra udbringningsarealerne.

Ifølge gældende lovgivning skal udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord eller græsmarker foregå ved nedfældning, hvilket er med til at begrænse ammoniakfordampningen.

En stor del af arealerne ligger umiddelbart op til eller indenfor 300 m fra beskyttede naturområder jf. § 3 i Naturbeskyttelsesloven. En del af naturområderne er desuden omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 vedrørende særlig sårbar natur, se bilag 9a og 9b. Arealerne ved Ristinge ligger desuden indenfor Natura 2000-området Det Sydfynske Øhav.

Ingen af naturområderne har en tålegrænse under 15 kg N/ha/år, se bilag 9a og 9b. Baggrundsbelastningen i områderne, hvor arealerne er placeret ligger mellem 10,1 og 12,6 kg N/ha/år med en gennemsnitlig belastning på 11,8 kg N/ha/år. Det vil sige naturområdernes tålegrænse er ikke overskredet med baggrundsbelastningen. Kommunen vurderer derfor, at ammoniakafsætningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning ikke vil påvirke naturområderne negativt.

I mark 18-1 findes et naturområde, som består af en sø og mose. På en del af mark 18-1 skrånere terrænet mere end 12 grader, se bilag 9b. På baggrund af luftfotokort og højdekurver har kommunen vurderet, at der er ca. 10 m fra hældningen flader ud og ind til naturområdet. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke er tale om en risiko for, at der kan ske afstrømning af næringsstoffer fra mark 18-1 ind på naturområdet.

To andre marker (23-2 og 25-0) grænser op til naturområder, hvor der er hældninger over 6 grader, se bilag 9b. Ifølge kommunens kortmateriale er der dog tale om hældninger, som skrånere væk fra naturområderne. Det vil sige naturområderne er placeret på en bakketop. Der er derfor ikke tale om en risiko for, at der kan ske afstrømning af næringsstoffer fra arealerne ind på naturområderne. Kommunen vurderer derfor, at udbringning af husdyrgødning ikke vil kunne medføre risiko for afstrømning til naturområder.

Enkelte marker (14-2, 15-0, 19-0 og 19-1) grænser op til vandløb. Der er dog ingen af disse arealer, som har terrænhældning på mere end 6 grader ned mod vandløbene. Desuden er vandløbene omfattet af krav om to-meter dyrkningsfrie bræmmer. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er risiko for afstrømning til vandløbene.

Samlet set konkluderer kommunen, at udbringning af husdyrgødning på ejendommens arealer ikke vil påvirke de omkringliggende naturområder og vandløb væsentligt i form af ammoniakafsætning eller afstrømning. Der er derfor heller ikke behov for at stille yderligere vilkår til udbringningen.

Kvælstof og fosfor til fjord og hav

Alle udbringningsarealerne afvander til den centrale del af Det Sydfynske Øhav. Ca. 184 ha afvander direkte til vandoplandet Det Sydfynske Øhav, 31 ha afvander til Lindelse Nor, 25 ha til Tryggelev Nor og 108 ha til Kølle Nor. Alle tre nor er også en del af kystoplandet Det Sydfynske Øhav.

Husdyrbruget selv er placeret indenfor vandoplandet til Kølle Nor.

Bilag 10 viser udspretningsarealerne på oplandsniveau.

Det Sydfynske Øhav:

Kystvandene omfatter farvandet mellem Fyn, Ærø og Langeland, herunder Langelandsund og Marstal Bugt, og består af mange store lavvandede og 2 dybe bassiner, Ringsgårdsbassinet og Ærøbassinet, der er indbyrdes forbundne. Hertil kommer en række fjorde, bugte og nor, hvor de største er Lunkebugten ved Tåsinge, Fåborg Fjord, Kløven ved Ærø og Lindelse Nor ved Langeland. De mindre fjorde, bugter og nor er Nakkebølle Fjord, Skårupøre Sund, Thurø Bund, Kølle Nor, Vejlen på Tåsinge, Salme Nor, Tryggelev Nor og Dyreborg Nor. De åbne kystvande omkring Fyn ligger centralt i overgangen mellem det salte Skagerrak og den ferske Østersø. I de ca. 40 m dybe bassiner er vandmasserne derfor lagdelte med et relativt ferskt overfladelag og et salt bundlag. Denne lagdeling øger risikoen for iltsvind.

Ifølge "Vandplan - Hovedvandopland 1.15 Det Sydfynske Øhav" udgør kvælstoftilførslen fra landbruget 72% af oplandets samlede vandbårne tilførsel til overfladevande (2005-2009). For fosfor er det angivet, at det samlede bidrag fra det åbne land udgør 80 %, da der er usikkerhed omkring kildeopslytningen mellem landbrug og spredt bebyggelse. Vandplanens tilstandsvurdering for kystvandene i Hovedvandopland Det Sydfynske Øhav viser, at den nuværende samt den fremskrevne tilstand i samtlige områder er moderat eller dårlig. Ingen af de marine vandområder i hovedvandoplandet forventes dermed at nå miljømålet om god tilstand i 2015 uden, at der iværksættes supplerende tiltag til at reducere særligt kvælstof- og fosfortilførslen. Der er især behov for en indsats, der reducerer næringsstofftilførslerne fra landbrugsdriften.

Internationale beskyttelsesområder

Den centrale del af Det Sydfynske Øhav er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (Ramsarområde, EF-habitatområde og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. For Ramsarområdet er målsætningen endvidere, at beskyttelsen skal fremmes.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet Det Sydfynske Øhav er stor vandsalamander, klokkefrø, skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, sandbanker, vadeflader, kystlaguner og søer, større lavvandede bugter og vige, rev, enårig vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stenede strande, kystklinter/-klipper, enårige strandplanter der koloniserer mudder og sand, strandenge, forstrand og begyndende klitdannelser, hvide klitter og vandremiler, grågrønne klitter, kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store aks, vandløb, tørre kalksandsoverdrev, kalkoverdrev, sure overdrev, urtebræmmer eller skyggende skovbryn, avneknippemoser, kildevæld med kalkholdigt vand, rigkær, bøgeskove på muldbund, ege-blandskov samt elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr 71 (den centrale del af øhavet) er rørdrum, rørhøg, havterne, splitterne, dværgterne, fjordterne, engsnarre, mosehornugle, klyde, brushane, alm. ryle, plettet rørvagtel, knopsvane, sangsvane, mørkbuget knortegås, troldand, bjergand, ederfugl, hvinand, toppet skallesluger og blishøne.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr 72 (området sydvest for Langeland) er rørdrum, rørhøg, fjordterne, engsnarre, plettet rørvagtel, sangsvane, ederfugl og havlit.

Ifølge Miljøstyrelsens kortværk afvander alle udbringningsarealerne indenfor oplandene til Det Sydfynske Øhav som er meget kvælstofsårbart Natura-2000 områder, som samtidig er overbelastet med fosfor.

Vurdering af påvirkning af habitatområde

Det følger af habitatbekendtgørelsen, at før der kan træffes afgørelse, skal der foretages en vurdering af om et projekt (- defineret her som den samlede husdyrproduktion) i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke et Natura 2000 område væsentligt. Det er væsentligt at påpege, at husdyrlovens definition af væsentlighed - svarende til lovens afskæringskriterier - ikke nødvendigvis er tilstrækkeligt til at sikre, at et habitatområde ikke påvirkes væsentligt. Det skal i vurderingen uden tvivl kunne fastslås, at der ikke er risiko for en væsentlig påvirkning.

Væsentlighedsvurdering af næringsstofudvaskning til habitatområde

Miljøstyrelsen har med "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande..." fra juni 2010 samt "supplement til den digitale husdyrvejledning..." fra februar 2011 redegjort for, hvordan kommunerne skal foretage ovennævnte vurdering af påvirkningen af habitatområder.

Det fremgår af vandplanerne, at næringsstofudvaskningen fra oplandet har væsentlig betydning for tilstanden i det Sydfynske Øhav. Med baggrund heri foretages, der en egentlig habitatvurdering med udgangspunkt i vejledningens principper.

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens dyretryk kort er antallet af dyreenheder (DE) i oplandet til Kølle Nor, hvor projektet skal gennemføres faldet med 18 % siden 1. januar 2007. Ved anvendelse af lineær regression fås, at faldet svarer til 16,7 %.

Bidraget fra regnvandsbetingede udløb og spredt bebyggelse udgør en meget lille del af det samlede kvælstofudledning til hele det Sydfynske Øhav. Desuden vil der som følge af kommunernes spildvandsplaner med krav om forbedret rensning for spredt bebyggelse, samt forbedringer af regnvandsbetingede udløb løbende ske en yderligere reduktion i kvælstofudledningen fra disse kilder.

Svendborg Kommune har derfor ikke reguleret i antallet af dyreenheder i oplandet med hensyn til bidrag fra andre kilder.

Da der samlet set sker et fald i dyretrykket i oplandet, vurderes det, at det ansøgte ikke i kumulation med andre projekter i oplandet vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet.

Vurdering af projektet i sig selv

Nitrat

Med udgangspunkt i det ansøgte projekt foretages der en beregning af nitratudvaskningen fra den husdyrgødning, der bliver udbragt på arealerne i de enkelte vandoplande. Udvasningen skal efterfølgende vurderes i forhold til den samlede udvaskning fra oplandet og afskæringskriteriet for væsentlighed på 1 eller 5 %.

Ifølge Miljøstyrelsen bør fastlæggelsen af afskæringskriteriet tage udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevand. Beskyttelsesniveauet tager udgangspunkt i meget sårbare eller sårbare vandområder og har som sådan dermed fastlagt de lukkede vandområder med ringe vandudskiftning. For disse vandområder er afskæringskriteriet på 1 % gældende.

Af Miljøstyrelsens reduktionspotentiale kort fremgår det, at reduktionspotentialet for arealerne er ca. 25 % (gennemsnit af 0-50 %). Det betyder, at ca. 75 % af den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen, ender i vandområdet. Af Miljøstyrelsens nitratklasse kort fremgår det, at alle arealerne på nær dele af mark 41-0 og 43-0 er omfattet af husdyrgodkendelseslovens nitratklasse III. Da der kun er tale om dele af arealerne har ansøger angivet de fulde arealer til at være omfattet af nitratklasse III.

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning foretages der beregninger af den procentvise udvaskning fra arealerne til de enkelte vandområder (jf. tabel nedenfor).

Natura 2000 område	Kølle Nor	Lindelse Nor	Tryggelev Nor	Det Sydfynske Øhav
Udvaskning i alt fra opland 1000 kg N/år	18	49	6,7	363
Det ansøgte				
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.	25	25	25	25
Areal til udspredning i alt, ha	108	31	25	184
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år (36,3*-34,3)	2,0	2,0	2,0	2,0
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år	162	47	38	276
Husdyrbrugets bidrag til påvirkningen af Natura 2000 området, %.	0,9	0,1	0,6	0,1

* Der er taget udgangspunkt i worst case scenariet, som er ved anvendelse af alternativet om udbringning af 1,25 DE/ha uden etablering af 1 % efterafgrøder. Det giver ifølge ansøgningssystemets beregninger en udvaskning på 36,3 kg N/ha. Det ansøgte scenarie giver en lidt mindre udvaskning på 36,1 kg N/ha.

Ovenstående beregning viser, at udvaskningen fra det ansøgte projekt udgør under 1 % af den samlede udvaskning til alle vandoplade, som ifølge Miljøstyrelsen er afskæringskriteriet for skadevirkning af nitratudvaskning til vandområder, der er karakteriseret som lukkede bassiner og/eller meget lidt eutrofierede vandområder.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning bør der, til brug for identifikation af, om der er tale om et lukket bassin med ringe vandudskiftning, tages udgangspunkt i det foreliggende beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevande. Dette beskyttelsesniveau omfatter således en klassificering af vandområder i sårbare vandområder og meget sårbare vandområder. De meget sårbare vandområder omfatter Natura 2000-naturtyper, der er lavvandede vandområder med langsom vandudskiftning. Det betyder, at det er afskæringskriteriet 1 % som skal anvendes for alle de nævnte vandområder projektet afvander til.

På baggrund af at afskæringskriteriet på 1 % overholdes, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt heller ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne.

Fosfor

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning kan det ikke kvantificeres, hvor stor en del af fosforoverskuddet, der reelt vil tilføres recipienten, og derfor må vurderingen af, om der er grundlag for skærpelse af beskyttelsesniveauet eller yderligere, målrettede vilkår, baseres på en vurdering af "worst case" situationen.

For beregning af "worst case" situationen anvender Miljøstyrelsen følgende baggrund: "Tabsniveauet ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha (se seneste DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning for uddybning). Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt (Kronvang et al 2005). Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i de øverste 25 cm. Et overskud på f.eks. 5 kg P/ha i en godkendelsesperiode på 8 år vil altså forøge jordens indhold med ca. 2 %. I hele afskrivningsperioden på 20 år vil det forøges med 5 %. Udvaskningen må formodes at bliver forøget med mere end de 2-5 % pga. øget

mætning, men det kan antages at blive opvejet af, at der fra 25 cm dybde ned til rodzonen, typisk i, 1 meters dybde også kan ophobes fosfor, og at udvaskning fra de øverste 25 cm i høj grad bliver bundet på vej ned til rodzonen".

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning foretages der beregninger af den procentvise udvaskning fra de fire vandoplade, som projektets arealer ligger indenfor (jf. tabel nedenfor). Tal for landbrugsareal, udyrket areal og bidrag fra andre kilder end landbrug er hentet fra Vandplanen for Det Sydfynske Øhav.

	Kølle Nor	Lindelse Nor	Tryggelev Nor	Det Sydfynske Øhav
Udbringningsareal, ha	108	31	25	184
Overskud per hektar, kg (ansøgningssekemaet)*	8,4	8,4	8,4	8,4
% forøgelse i godkendelsesperioden, (8,4 kg P x 8 =85,6, 85,6/(2000 kg P/100))	3,4	3,4	3,4	3,4
Worst case udvaskning, kg P/ha	1	1	1	1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P/ha, (ha x 1 kg P/ha = x, (x/100) x 3,4)	3,7	1,1	0,85	6,3
Belastning af vandplansområder				
Landbrugsareal i oplandet, ha (tal fra vandplan suppleret med vurdering af luftfoto)	905 80 %	2.372 75 %	702 70 %	17.028 70 %
Udyrket areal i oplandet, ha	226 20 %	790 25 %	300 30 %	7.305 30 %
Belastning fra landbrugsarealet, kg P, (0,2 kg P/ha x landbrugsareal)	181	474	140	3.406
Belastning fra udyrket areal, kg P, (0,08 kg P/ha x udyrket areal)	18	63	24	584
Øvrige kilder (bebyggelse)**	194	516	129	4.128
Samlet belastning, kg P	393	1.053	293	8.118
Husdyrbrugets del af påvirkningen, % (worst case/samlet belastning) x 100	0,9	0,1	0,3	0,1

* Der er taget udgangspunkt i worst case scenariet, som er ved anvendelse af det indsendte projekt uden anvendelse af alternativet. Det giver ifølge ansøgningsystemets beregninger et overskud på 8,4 kg P/ha. Det alternative scenarie giver et noget mindre overskud nemlig 3,4 kg P/ha.

** Ifølge vandplanen for Det Sydfynske Øhav er det samlede bidrag fra andre kilder 12,9 t P/år (tabel 2.2.2). Bidraget er derefter fordelt i forhold til deloplændenes størrelse (Kølle Nor udgør 1,5 %, Lindelse Nor 4 %, Tryggelev Nor 1 % og den åbne del af Det Sydfynske Øhav 32 %).

Ifølge Miljøstyrelsen kan det antages, at grænsen for, hvornår der kan ses en påvirkning med fosfor er den samme som for nitrat, dvs. hhv. 1 og 5 % til sårbare og mindre sårbare vandområder. Da alle vandplansområderne er en del af et meget sårbart Natura 2000-område, er afskæringskriteriet 1 %.

Beregningerne viser, at husdyrbrugets påvirkning af de fire vandplansområder i alle tilfælde holder sig under afskæringskriteriet på 1 %. På den baggrund vurderer kommunen, at det ansøgte projekt ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne.

Samlet konklusion

Det er på baggrund af tilgængelig viden og beregninger vist, at der ikke er risiko for, at projektets næringsstofudledning i sig selv eller i kumulation med andre planer eller projekter vil påvirke habitatområdet Det Sydfynske Øhav væsentligt.

Vurdering af påvirkning til samlede vandområder

Nitrat

Med udgangspunkt i ansøgningssystemets beregninger viser nedenstående tabel, hvor meget nitrat, der med den ansøgte produktion, udvaskes til rodzonen og efterfølgende udledes til fjord og hav.

	Ansøgt	Alternativ
Samlede kvælstof-produktion, kg N/år	31.979	31.979
Tilførsel til udbringningsarealer, kg N/år	49.807	44.627
Udvaskning fra rodzone, kg N/ha/år	36,1	36,3
Reduktionspotentiale, %	25	25
Udledning til vandområde, kg N/ha/år	27,1	27,2

I henhold til husdyrgodkendelseslovens krav til nitratklasse III må der kun udbringes 50 % husdyrgødning i forhold til harmonikravet, hvilket i den konkrete svarer til, at der må udbringes 0,7 DE/ha. Udvaskningsberegningen i ansøgningssystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 36,2 kg N/ha (for alternativet 36,3 kg N/ha).

For at overholde dette krav har ansøger valgt, at

- ændre sædskifte
- øge antallet af efterafgrøder udover de lovpligtige (ikke i alternativet)
- modtage mindre husdyrgødning fra andre bedrifter (kun i alternativet)

Derved kan der i den ansøgte drift udbringes 1,4 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 36,1 kg N/ha.

For alternativet, hvor der modtages mindre husdyrgødning fra andre produktioner, er det dokumenteret, at der kan udbringes 1,25 DE/ha, da udvaskningen af kvælstof som vist i tabellen er beregnet til 36,3 kg N/ha.

Beregningerne dokumenterer, at udvidelsen opfylder kravet til maksimalt tilladte kvælstofudvaskning både i den ansøgte drift og det ansøgte alternativ.

Fosfor

Svendborg Kommune vurderer, at alle udbringningsarealerne ligger indenfor fosforfølsomt område. Jordene i den konkrete sag er drænedede ler- og sandjorde. Størstedelen af jordene er af jordbundstypen fin sandblandet lerjord (JB 6), men der er også marker, som udgøres af grovsandede jorde (JB 1) og humusjord (JB 11).

Ansøger har indsendt dokumentation for fosfortal på de enkelte marker.

Fakta om fosfortal:

Ved en positiv nettotilførsel af fosfor kan jorden mættes med fosfor og evnen til at binde fosfor falder. Jordens indhold af opløst fosfor – fosfor der reelt er tilgængeligt for planter men også for udvaskning – angives ved det såkaldte fosfortal (Pt). Ved fosfortal under 2 kan der opstå akut fosformangel, eller fosfor kan være begrænsende for udbyttet. Ved fosfortal mellem 3-4 er jordens indhold af opløst fosfor moderat, og er fosfortallet over 4, stiger risikoen for mætning af jorden, og dermed øges sandsynligheden for udvaskning af fosfor.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven reguleres fosforoverskud ved fosfortal over 4, og ved fosfortal over 6 skal der være fosforbalance på arealerne. Reguleringen sker dog på bedriftsniveau og ikke på enkeltmarks-niveau.

Nedenstående tabel angiver fordelingen af udbringningsarealerne på de forskellige fosforklasser.

Fosfor klasse	Beskrivelse	Antal ha i alt	Overskud i nudrift Kg P/ha/år	Tilladt overskud i ansøgt produktion Kg P/ha/år	I alt tilladt overskud Kg P/år
0	Pt<4 eller udrænet eller afvander ikke til fosforfølsomt område	307,0	0,0	12,3*	3.776
1	Pt 4-6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	12,5	0,0	4,0	50
2	Lavbundsareal, samt afvander til fosforfølsomt område	25,0	0,0	0,0	0
3	Pt>6 og drænet samt afvander til fosforfølsomt område	2,7	0,0	0,0	0
Ialt		347,2			3.826

* Jf. husdyrgodkendelsesloven må fosforoverskuddet ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den konkrete sag er harmonikravet 1,4 DE/ha.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at der med den ansøgte produktion og de valgte sædskifter tilføres arealerne et overskud på 8,4 kg P/ha/år jf. nedenstående tabel.

	Ansøgt
Samlede fosforproduktion, kg P/år	7.622
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/år	11.323
Tilførsel til udbringningsarealer, kg P/ha, år	32,6
Fraførsel med sædskifte, kg P/ha, år	24,2
Nettotilførsel, kg P/ha/år	8,4

Med udgangspunkt i husdyrgodkendelseslovens fastsatte krav, må der tilføres i alt 11,0 kg P/ha/år.

Som følge af de lave fosfortal på størstedelen af arealerne vurderer Svendborg Kommune, at der ikke er risiko for at overskydende fosfor udvaskes til vandmiljøet. Det kan derfor godt tillades, at der tilføres arealerne mere fosfor end der fjernes med afgrøderne. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for. I den ansøgte produktion giver harmonireglerne mulighed for et fosforoverskud på maksimalt 12,3 kg/ha/år (beregnet i Miljøstyrelsens ansøgningssystem).

Kommunen vurderer på den baggrund, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår end dem, der stillet til de udbragte mængder af P i husdyrgødningen.

Påvirkning af grundvand

Der er ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvand i området, hvor udsprengningsarealerne er placeret.

En del af udbringningsarealerne (51,8 ha) ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, se bilag 10. Indenfor disse arealer må nitratindholdet i vand fra rodzonen ikke øges, hvis det er højere end 50 mg NO₃/l. Beregninger viser, at udvaskningen ligger på 83 mg NO₃/l for nogle af markerne. Beregninger i Miljøstyrelsens ansøgningssystem viser også, at nitratindholdet i vand fra rodzonen på disse marker ikke

øges, som følge af udvidelsen af husdyrbruget. Det skyldes, at der etableres et frøavlssædskifte samt etableres ekstra efterafgrøder.

I ansøgningssystemet, er det dokumenteret, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen ikke øges. Kommunen vurderer derfor, at udbringning af husdyrgødning ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

Egenkontrol

Ansøgers oplysninger

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og svinehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer. I gødningsregnskabet er besætningens størrelse samt anvendelse af husdyrgødning dokumenteret. Der udarbejdes produktionskontrol i samarbejde med svinebrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "DANISH Produktstandard". Et egenkontrolprogram sammenfatter kravene til produktion af grise under DANISH. Det omfatter især dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og sporbarhed i primærproduktionen.

Vand- og el-forbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres også løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Forbrug af råvarer, hjælpestoffer og energi fremgår af regnskabet.

Der føres logbog over flydelaget i uoverdækkede gyllebeholdere.

Kommunens vurdering

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der skal foretages egenkontrol i forhold til:

- Dokumentation for husdyrholdets størrelse
- Dokumentation for indhold af N/P af dyr (foderkontrol).
- Logbog for produktionsdata i relation til fodringsvilkår for søer og smågrise.
- Dokumentation for indholdet af N og P i foderet.
- Dokumentation for udbragt husdyrgødning (gødningsregnskab).
- Dokumentation for sædskifte og herunder andel af efterafgrøder (markplan og gødningsregnskab).
- Dokumentation for forpagtningsaftaler.
- Dokumentation for el- og vandforbrug.
- Dokumentation for rengøring og vedligehold af ventilationsanlægget.
- Logbog for den faste overdækning af den nye gyllebeholder.
- Logbog for tidspunkter for gyllepumpning samt type af udbringningskøretøj (lastbil eller traktor)
- Kontrol og vedligehold af belægnings, der skal fremstå tætte og hele.

Der er fastsat vilkår i henhold til ovenstående under de enkelte afsnit, og kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dokumentationen for N og P i husdyrgødningen vil skulle fremlægges i forbindelse med tilsyn. Ansøger kan således vælge kun at få foretaget omregningen fra seneste gødningsregnskab i forbindelse med tilsyn, men kan også få foretaget omregningen som standard, når der bestilles gødningsregnskab en gang årligt.

For en del af egenkontrollen har kommunen dog umiddelbart adgang til informationen via offentlige registre. Det drejer sig om dokumentationen for husdyrholdets størrelse, forpagningsarealer og gødningsregnskab (herunder andelen af efterafgrøder).

En del af egenkontrollen skal ske ved, at ansøger skal føre logbog/journal for tidspunkter for kontrol og evt. reparation. Kommunen anbefaler, at ansøger udarbejder en samlet logbog med skemaer for de enkelte forhold, så alle data er samlet et sted, hvilket gør det mere enkelt for ansøger at foretage kontrollen samt mere enkelt for kommunen at tjekke logbogen i forbindelse med tilsynet.

0-alternativ

Ansøgers oplysninger

0-alternativet til ansøgt produktion er uændret dyrehold. Herved vil der forsat være grise i de ældste stalde, der ligger tættest på naboer. Krav til løsgående drægtige søer kan med det ansøgte opfyldes fra 2013.

Kommunens vurdering

Svendborg kommune vurderer, at 0-alternativet vil svare til den eksisterende produktion på ejendommen, dog uden den allerede opførte tilbygning.

Ammoniakemissionen for den eksisterende produktion er i ansøgningsystemet beregnet til 4.113 kg N/år. Ammoniakemissionen forøges efter udvidelsen med ca. 10 %.

Transporterne til og fra ejendommen er vurderet til at være 646 pr. år. På baggrund af ansøgers oplysninger forventes det, at transporterne vil øges med 10 %. Der er ved nudrift ingen regulering af transporter til og fra ejendommen.

I forhold til næringsstofudvaskning til overfladevand og grundvand er den eksisterende produktion ikke reguleret med skærpede krav til nitratudvaskning. I nudrift er eneste regulering, at ansøger skal opfylde harmonikravet, som for den konkrete produktion er 1,4 DE/ha. Det samme gør sig gældende i den ansøgte drift, men som følge af krav i husdyrgodkendelsesloven er ansøger forpligtet til etablere et frøavlssædskifte samt ekstra efterafgrøder eller reducere mængden af tilført husdyrgødning fra andre bedrifter for at begrænse nitratudvaskningen. Der er dermed trods en 22 % større ansøgt produktion tale om en begrænsning af nitratudvaskningen i forhold til nudrift. Det skal dog bemærkes, at såfremt samme tiltag blev etableret i nudrift, ville der sandsynligvis kunne opnås samme begrænsning i nitratudvaskningen.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at fastholdelse af den eksisterende produktion vil have størst betydning i forhold til transportpåvirkningen og nitratudvaskningen.

Konklusion

Med udgangspunkt i den samlede miljøvurdering, skal der foretages en samlet konkluderende vurdering af, om miljøgodkendelse af ansøgningen med de angivne vilkår vil medføre en væsentlig virkning på miljøet. Der skal være en samlet vurdering af den kortsigtede og langsigtede virkning på miljøet fra det samlede anlæg og tilhørende arealer. Der skal være en samlet beskrivelse af de foranstaltninger, der er tænkt anvendt for at imødekomme skadelige virkninger på miljøet

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, samt at der er taget særligt hensyn til at begrænse udvaskning af næringsstoffer til Det Sydfynske Øhav, vurderer Svendborg Kommune at udvidelsen af husdyrbruget kan godkendes.

Udvidelsen vil ikke under forudsætning af de stillede vilkår medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, øvrige naturområder, Natura 2000 områder, grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endelig er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr herunder bilag IV-arter samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Ansøger har redegjort for at der anvendes bedst tilgængelig teknik (BAT) med udgangspunkt i management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi samt opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at udvidelsen ikke medfører en væsentlig påvirkning af miljøet.

Beskrivelse af eventuelle høringssvar, og vurdering

I forbindelse med sagsbehandlingen har 17 naboer indenfor lugtkonsekvensafstanden (beregnet til 700 m) været partshørt i seks uger. Desuden har 2 ejere af forpagtet jord været partshørt i seks uger. Ansøger har også haft et udkast til afgørelsen i høring i 6 uger. Ved opstart af sagsbehandlingen har projektet været forannonceret i Ugeavisen Øboen. Der er i disse perioder indkommet bemærkninger fra 2 naboer. Bemærkningerne er vedrørende gener fra gylletransporter samt fluer.

Kommunen har stillet vilkår til begrænsning af gener fra fluer samt gylletransporter for de omboende. Kommunen vurderer ikke, at der på det foreliggende grundlag skal stilles yderligere vilkår til de to forhold, da landzonen også må betragtes som landbrugets erhvervsområde. I øvrigt henvises til, at færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven.

I forbindelse med kommunens regelmæssige miljøtilsyn af husdyrbrug fører kommunen tilsyn med, at husdyrbruget overholder gældende lovgivning på miljøområdet samt vilkår fastsat i miljøgodkendelsen. Desuden vil kommunen i forbindelse med eventuelle klager over husdyrbruget vurdere på klagepunkterne og om der evt. skal iværksættes forebyggende foranstaltninger.

BILAG

Bilag 1. Oversigtskort med anlæg og angivelse af bygningsmæssig indretning

Bilag 2. Oversigtskort angivelse af de enkelte ventilationsafkast

Bilag 3. Oversigtskort med placering af de nærmeste naboer

Bilag 4. Oversigtskort med naturområder i nærheden af husdyrbruget

Bilag 5. Resultat af supplerende lugtberegning (OML-beregning)

Bilag 6a-b. Resultat af støjberegninger (overslagsberegninger)

Bilag 7. Oversigtskort med mest benyttede transportveje til arealerne

Bilag 8. Oversigtskort med bruttoareal og udbringningsarealer

Bilag 9a-b: Oversigtskort med naturområder i nærheden af arealerne

Bilag 10: Oversigtskort med vandoplade og nitratfølsomme indvindingsområder

Bilag 11. Beredskabsplan